

Linnéuniversitetet

Kalmar Växjö

Kandidatuppsats

Den försenade årsredovisningens orsaker

- Utifrån företrädarnas och revisorernas perspektiv

Författare: Elin Davidsson, Tomas Eriksson,
Maria Jakobsson

Handledare: Petter Boye

Examinator: Natalia Semenova

Termin: HT19

Ämne: Företagsekonomi

Nivå: Kandidatuppsats

Kurskod: 2FE98E

Förord

Vi vill tacka de personer som har ställt upp och möjliggjort utförandet av denna uppsats. Först vill vi rikta ett stort tack till vår handledare Petter Boye och examinator Natalia Semenova som har kommit med värdefulla råd och vägledning under uppsatsens gång. Vidare vill vi tacka de tio revisorer som medverkade i denna uppsats. Sist men inte minst vill vi tacka våra kurskamrater som under uppsatsens gång gett oss många bra och värdefulla kommentarer.

Tack!

2020-01-07

Elin Davidsson

Tomas Eriksson

Maria Jakobsson

Sammanfattning

Titel: Den försenade årsredovisningens orsaker - Utifrån företrädarnas och revisorernas perspektiv

Författare: Elin Davidsson, Tomas Eriksson och Maria Jakobsson

Handledare: Petter Boye

Kurs: Examensarbete i ekonomistyrning och redovisning, 2FE98E, HT19

Inledning: Allt fler företagare anmäls och döms för bokföringsbrott med anledning av att deras årsredovisningar lämnas in för sent till Bolagsverket. Brottsanmälningar till Ekobrottsmyndigheten avseende försenade årsredovisningar har under de senaste åren ökat och ärendeinflödet har aldrig tidigare varit så stort som under år 2018. Den ökade mängden av ärenden som rör försenade årsredovisningar har blivit ett problem för Ekobrottsmyndigheten att hantera då de är resurskrävande och sker på bekostnad av andra brottsutredningar.

Syfte: Syftet med uppsatsen är att identifiera och kartlägga vilka orsaker som kan förklara varför aktiebolag lämnar in årsredovisningen för sent till Bolagsverket. Utifrån de orsaker vi identifierar är syftet med uppsatsen vidare att förklara vad som kännetecknar de bolag som lämnar in årsredovisningen för sent.

Metod: I uppsatsen har vi använt en abduktiv ansats för att få en djupare förståelse för vårt valda ämne. För att fördjupa oss i ämnet och uppfylla studiens syfte användes en kvalitativ metod där vi analyserade domslut och intervjuade yrkesverksamma revisorer.

Slutsatser: Vi har kommit fram till att den vanligaste orsaken till att årsredovisningar försenas är det som kan kopplas till företagsledningens egna besvär eller ohälsa. Andra orsaker som vi har identifierat rör

företagsledningens bristande kunskap kring regelverk, bokföring/företagande och straffbestämmelser kring årsredovisningen. Det vi kan utläsa är att många av orsakerna som företrädarna redogör för kan sammankopplas med aktiebolagets storlek där vi kan se att arbets- och informationsbelastningen främst har ökat hos mindre aktiebolag.

Nyckelord

Försenad årsredovisning

Bokföringsbrott

Aktiebolag

Företagaransvar

Revisor

Informationsbelastning

Arbetsbelastning

Abstract

Title: The causes of the delayed annual financial report - From the perspective of the representatives and the auditors

Authors: Elin Davidsson, Tomas Eriksson och Maria Jakobsson

Supervisor: Petter Boye

Course: Degree Project in Management Accounting and Accounting, 2FE98E, HT19

Introduction: An increasing number of business owners are reported and convicted of accounting crime on the grounds that their annual reports are submitted late to The Swedish Company Registration Office. Criminal complaint to The Swedish Economic Crime Authority regarding delayed annual reports have increased in recent years and the inflow of cases regarding 2018 have never been bigger. The increased number of cases relating to delayed annual reports has become a problem for The Swedish Economic Crime Authority to handle as they are resource intensive and are at the expense of other criminal investigations.

Purpose: The purpose of this essay is to identify the causes that may explain why the limited company submits the annual report late to The Swedish Company Registration Office. Based on the reasons we identify, the purpose of this essay is to further explain what characterizes the companies that submit the annual financial report late.

Method: We have used an abductive approach to get a deeper understanding of our chosen subject. To deepen our understanding of the subject and fulfill the purpose of the study, a qualitative method was used in which we analyzed judgements and interviewed auditors.

Conclusions: Our conclusion is that the most common reasons for late submission of annual financial reports are those that can be linked to the

management's inconvenience or illness. Other clear connections that we have identified relate to the management's lack of knowledge regarding regulations, accounting/business and penalty regulations regarding the annual report. We can also see that many of the reasons that the business owners explain can be linked to the size of the limited company where we can see that the work and information burden has increased mainly with smaller limited companies.

Keywords

Delayed annual report

Accounting crime

Limited company

Entrepreneurial responsibility

Auditor

Information overload

Work overload

Innehåll

1 Inledning	1
1.1 Bakgrund	1
1.2 Problemdiskussion	2
1.3 Problemformulering	5
1.4 Syfte	5
1.5 Disposition	5
2 Metod	7
2.1 Vår förförståelse	7
2.2 Studiens forskningsdesign	7
2.3 Metod för att besvara studiens forskningsfrågor	8
2.4 Val av forskningsansats	8
2.5 Varför och hur vi har gjort vårt urval	9
2.6 Hur vi genomförde datainsamlingen	10
2.7 Hur vi tolkade och analyserade domsluten och intervjuerna	11
2.7.1 Våra domslut	11
2.7.2 Våra intervjuer	13
2.8 Studiens tillförlitlighet	15
2.9 Etiska aspekter	16
3 Teoretiska utgångspunkter	18
3.1 Aktiebolag	18
3.1.1 Företagaransvar	18
3.1.2 Regelverk	19
3.1.3 Revisorns roll och inverkan	20
3.2 Arbetsbelastning	21
3.3 Informationsbelastning	23
3.4 Vår analysmodell	24
4 Empiri	26
4.1 Orsaker till den försenade årsredovisningen enligt domslutsanalysen	26
4.1.1 Orsaker till den försenade årsredovisningen enligt företrädarna	26
4.1.2 Samband mellan den försenade årsredovisningen och aktiebolagets egenskaper	30
4.1.3 Samband mellan den försenade årsredovisningen och företrädarnas egenskaper	34
4.1.4 Sammanfattning av domslutsanalysen	38
4.2 Revisorernas syn på orsaker till den försenade årsredovisningen	39
4.2.1 Presentation av revisorer	39
4.2.2 Orsaker till försenad årsredovisning enligt revisorn	39
4.2.3 Orsaker till försenad årsredovisning enligt företagsledningen	40
4.2.4 Revisorns åtgärder och klientens agerande gentemot revisorns handlande	40
4.2.5 Oaktsamt eller uppsåtligt agerande hos företagsledningen	41
4.2.6 Likhet mellan bolagen	41
4.2.7 Likhet mellan företrädarna	42

4.2.8	Den professionella bokföringshjälpens påverkan på årsredovisningens inlämnade.....	42
4.2.9	Sammanfattning av intervjuer.....	42
5	Analys.....	44
5.1	Orsaker som kan förklaras av bristande företagaransvar och okunskap om regelverk.....	44
5.2	Revisorns betydelse för företagsledningen.....	45
5.3	Orsaker som kan förklaras av hög arbets- och informationsbelastning....	47
5.4	Koppling mellan orsakerna och bolagens/företrädarnas egenskaper.....	49
6	Slutsats.....	50
6.1	Återkoppling till syfte och problemformulering.....	50
6.2	Den försenade årsredovisningens orsaker.....	50
6.3	Studiens betydelse ur ett samhälleligt, teoretiskt och praktiskt perspektiv 52	
6.4	Studiens begränsningar.....	53
6.5	Förslag på framtida forskning.....	53
	Referenser.....	55

Bilagor

Bilaga 1.	Rättsfallsguiden - innehåll	59
Bilaga 2.	Rättsfallsguiden - koder	62
Bilaga 3.	Rättsfallsguiden - domslutssammanställning	66
Bilaga 4.	Frågeformulär	83

Figurer

Figur 1.	Huvudkategori 1 – <i>Domslutet</i>	12
Figur 2.	Huvudkategori 2 – <i>Aktiebolaget</i>	12
Figur 3.	Huvudkategori 3 – <i>Företrädaren</i>	12
Figur 4.	Tidslinje för en årsredovisning	20
Figur 5.	Informationsbelastning som en omvänd U-kurva	24
Figur 6.	Schematisk bild över analysmodellen	25
Figur 7.	Orsaker till den försenade årsredovisningen som företrädarna angivit i domsluten	26
Figur 8.	Vem som skött den löpande bokföringen	30
Figur 9.	Vem som har upprättat årsredovisningen	31
Figur 10.	Om aktiebolagen haft revisor eller inte	31
Figur 11.	Aktiebolagens omsättning	32
Figur 12.	Antalet anställda hos aktiebolagen	33
Figur 13.	Kön på företrädarna	34
Figur 14.	Företrädarnas ålder	35
Figur 15.	Företrädarna och tidigare straff	36
Figur 16.	Företrädarnas agerande	36
Figur 17.	Sammanställning av revisorer	39

1 Inledning

Uppsatsens inledande kapitel syftar till att introducera läsaren i ämnet kring försenade årsredovisningar samt att beskriva bakgrunden till den problematik de medfört för myndigheter och intressenter. Kapitlet beskriver även de problemformuleringar som uppsatsen ämnar besvara, som syftar till att bringa klarhet kring vilka orsaker som kan förklara varför årsredovisningar lämnas in för sent till Bolagsverket.

1.1 Bakgrund

Under flera år har den försenade årsredovisningen varit ett omdiskuterat ämne bland företagare, branschorganisationer och politiker då allt fler företagare anmäls och döms för bokföringsbrott med anledningen av att deras årsredovisningar lämnas in för sent till Bolagsverket (SOU 2009:46).

Bakgrunden till diskussionen är en uppmärksammas dom från Högsta domstolen (HD) från 2004 som kommit att bana väg för flera domstolsavgöranden på senare år. Av domen framgår att företrädaren i ett mindre aktiebolag dömdes för bokföringsbrott eftersom bolagets årsredovisning för två räkenskapsår blev försenade till dåvarande Patent- och registreringsverket (PRV), därav menade HD att bolagets ekonomiska ställning och resultat inte kunnat bedömas (NJA 2004).

Av domen framgår att bolagets företrädare dömdes till bokföringsbrott av normalgraden, då årsredovisningarna var försenade i tre respektive fyra månader efter den tidsfrist som finns reglerad i årsredovisningslagen (1995:1554). Förseningarna berodde enligt företrädaren på bristande bokföringskunskaper, tidsbrist samt dennes missbedömningar av regelverket kring förlängt räkenskapsår. Av domen framgår vidare att företrädaren argumenterat för att bolagets ekonomiska ställning och resultat har kunnat bedömas även då årsredovisningarna varit försenade, med hjälp av den bokföring som fullgjorts i bolaget (NJA 2004).

HD menar att en årsredovisning måste lämnas in i tid då den utgör ett viktigt underlag för de intressenter som omger ett aktiebolag. HD framhåller specifikt förvaltningsberättelsens betydelse då den innehåller upplysningar om förhållanden som inträffat under eller efter ett räkenskapsår, som kan ha en avgörande betydelse för vilka beslut och bedömningar intressenterna gör (NJA 2004).

I efterdyningarna av HDs dom från 2004 har Centerpartiet på senare tid lagt fram en motion med förslag på att avkriminalisera de försenade årsredovisningarna. Centerpartiet menar att många företagare inte är medvetna om att de har begått ett brott då åtal vanligtvis väcks flera år efter förseningen. Centerpartiet vill istället införa ett system som innebär att företagarna drabbas av en avgift som ökar och regleras direkt efter varje sen månad, vilken också ska stå i relation till företagets omsättning. Centerpartiet menar att ett nytt system skulle få fler företagare att lämna in årsredovisningen i tid. Av motionen framgår även att branschorganisationer såsom FAR och Advokatsamfundet också vill avkriminalisera de försenade årsredovisningarna (Motion 2018/19:2858).

Motionen kom att avslås i riksdagens kammare under våren 2019 men debatten kring den försenade årsredovisningen har inte tystnat (Betänkande 2018/19:JuU11), då Ekobrottsmyndigheten (EBM), som har till uppgift att bekämpa och förebygga ekonomisk brottslighet i Sverige, kommit att överbelastas med brottsanmälningar som rör försenade årsredovisningar.

1.2 Problemdiskussion

Under 2018 inkom totalt 9 959 brottsanmälningar till Ekobrottsmyndigheten (EBM), varav 3 994 (Lundin, 2019) avsåg ärenden med försenade årsredovisningar. Aldrig tidigare har EBM haft ett sådant stort ärendeinflöde. Enligt EBM beror den ökade mängden av brottsanmälningar i huvudsak på att ärenden som rör försenade årsredovisningar har ökat (EBM, 2018). Hur stor denna ökning är i förhållande till tidigare år får dock lämnas obesvarat då fullständig statistik saknas (Lundin, 2019).

EBMs generaldirektör har i en intervju i SVD i slutet av 2018 påpekat att den ökade mängden av ärenden som rör försenade årsredovisningar har blivit ett problem för EBM att hantera. Trots att ärendena är enkla menar generaldirektören att de är resurskrävande och sker på bekostnad av andra brottsutredningar (Svenska Dagbladet, 2018).

Försenade årsredovisningar är inte bara ett problem för myndigheter som EBM. Försenade årsredovisningar kan också få negativa konsekvenser för de intressenter som omger ett företag. Intressenter som med olika behov och förväntningar är intresserade av den verksamhet som bedrivs. Om årsredovisningen inte tillgängliggörs i rätt tid kan det försvåra för bland annat leverantörer, finansiärer och myndigheter att följa upp och kontrollera ett företags verksamhet (Grönlund, Tagesson och Öhman, 2011).

Lagstiftaren vill med rådande lag- och straffbestämmelser kring årsredovisningen skydda ett företags intressenter och uppbringa ett förtroende för näringslivet, i syfte att säkerställa att intressenterna kan fatta beslut som baseras på information som tillgängliggörs i rätt tid samt att begränsa oönskade beteenden i hur verksamheter bedrivs. Att en årsredovisning inte lämnas in till Bolagsverket inom föreskriven tid innebär att det under en tid saknas en årsredovisning vars innehåll inte går att ersättas av annan räkenskapsinformation (Andersson, Dahlqvist och Elofsson, 2011).

Av de bolagsformer som enligt lag ska lämna in en årsredovisning är aktiebolag den absolut vanligaste bolagsformen (SCB, 2018). Av bokföringslagen (1999:1078) framgår att ett aktiebolag ska avsluta den löpande bokföringen med en årsredovisning som ska offentliggöras enligt årsredovisningslagens (1995:1554) bestämmelser. Enligt årsredovisningslagen ska ett aktiebolags årsredovisning ha kommit in till Bolagsverket senast sju månader efter räkenskapsårets utgång. Om tidsfristen inte efterlevs påförs aktiebolaget förseningsavgifter och riskerar att tvångslikvideras. Samtidigt finns risken att också hamna i EBM:s händer.

Vi har inte hittat någon forskning som specifikt har inriktats på att studera vilka orsaker som kan förklara varför årsredovisningar lämnas in för sent till Bolagsverket. Vi har hittat forskning inom flera olika discipliner kring ekonomisk brottslighet där brottstypen bokföringsbrott ingår. Det finns exempelvis forskning som pekar på att de flesta ekonomiska brott utförs av män (Alalehto och Larsson, 2012) och att det främst rör individer som är tävlingsinriktade eller som är situationsberoende (Alalehto, 2003). För den tävlingsinriktade personlighetstypen handlar det om att brotten oftast har sin grund i att individen vill hävda sig medan brotten för den situationsberoende individen mer handlar om desperation för att exempelvis undvika en konkurs. Kunskapsläget är således stort vad gäller förståelsen för varför ekonomisk brottslighet begås, både utifrån strukturella som personlighetsmässiga faktorer (BRÅ, 2004). Det finns också utredningar och rapporter utgivna av EBM som visar att bokföringsbrott inte enbart är ett resultat av planerade handlingar med vinstsyfte, utan att ett stort antal också kan orsakas av slarv och okunskap (EBM, 2016). Att många bokföringsbrott inte bottnar i ett utstuderat kriminellt beteende gör det intressant att blicka bortom det brottsliga perspektivet och istället söka andra förklaringar till varför brotten begås.

I dagens moderna samhälle har företag i betydande utsträckning många regler att förhålla sig till. Affärshändelser ska registreras, skatter ska redovisas och betalas in, det kan behövas olika typer av tillstånd och dessutom ansvarar företagaren för arbetsmiljö, anställningar och mycket mer. Varje regel är motiverad i något avseende men det känns ofta betungande för företag av regelmängdens totala tryck. Det är således en stor mängd information som näringsidkare behöver ta ställning till i sin yrkesroll dagligen (Riksdagen 2009/10:226).

Att förenkla vardagen och villkoren för företag har därför varit utgångspunkt för regeringen under många år (Riksdagen 2009/10:226). Då regler förefaller att sammankopplas med kostnader, handlar regeringens arbete kring regelförenklingar om att skapa enklare och bättre förutsättningar för företag att verka och växa. När de administrativa kostnaderna minskar, frigörs medel som företagarna istället kan använda till företagsutveckling (RIR 2012:6).

I en undersökning som PWC gjorde år 2014 där de intervjuade 500 företagare visade att 88 procent tyckte att reglerna kring företagande var för krångliga. De regelförenklingar som införts de senaste åren har medfört att nästan en tredjedel av de som intervjuades upplevde att det hade blivit svårare att driva eget under de fyra senaste åren. 40 procent svarade att de arbetade så mycket att de inte hann sköta sin hälsa och nästan lika många angav att de fått sömnproblem till följd av sitt stressande arbete (PWC- Företagarens vardag 2014).

Det ställs ett ökat ansvar på företag när regelkraven minskar. Revisionsplikts avskaffande har exempelvis medfört att företrädarna i de företag som väljer bort en revisor får ta ett större helhetsansvar för företagets bokföring och årsredovisning. Här ställs således ytterligare krav på företrädaren då denne förväntas ha kunskap kring de regelverk som gäller för bokföringsskyldighetens fullgörande. Riksrevision (RR) har bland annat lyft fram att reformen medfört sämre kvalitet i bokföringen och i årsredovisningar, vilket de menar är ett resultat av minskad insyn och kontroll från extern part. En förklaring till detta menar RR är att företag numera inte ges samma stöd i rådande regelverk och att de inte längre uppmärksammas kring missförhållanden i den löpande verksamheten på samma sätt som tidigare (RIR 2017:35). Här blir således konsekvensen att företrädarna själva måste vara mottagliga och förstå all den information som omger företaget, i syfte att kunna bedriva verksamheten enligt rådande regelverk.

Forskning av Eppler och Mengis (2004) har visat att för mycket information leder till att den inte blir hanterbar för mottagaren. Överbelastning av information leder till stress, ineffektivitet och misstag i arbetet. Studier inom informationsbelastning inom ekonomi har också visat att prestationer i beslutsfattande varierar beroende på mängden information individer utsätts för. Kvaliteten på besluten som fattas korrelerar positivt med mängden information individen utsätts för fram till en viss punkt. Om ytterligare information tillhandahålls efter denna punkt så faller kvaliteten på besluten snabbt.

Huruvida arbets- och informationsbelastning tillsammans med företrädarnas okunskap kring företagaransvar och regelverk kan föranleda att årsredovisningar lämnas in för sent till Bolagsverket har, vad vi kan finna, inte studerats tidigare. Därav vill vi med denna uppsats lämna ett bidrag till det tomrum som finns på området. Att bringa klarhet kring de bakomliggande orsakerna är relevant, då de försenade årsredovisningarna kommit att bli ett problem att hantera för myndigheter.

1.3 Problemformulering

Utifrån problemdiskussionen ämnar uppsatsen att besvara följande frågeställningar;

- *Vilka orsaker kan förklara varför aktiebolag lämnar in årsredovisningen för sent till Bolagsverket?*
- *Vad kännetecknar de aktiebolag som lämnar in årsredovisningen för sent?*

1.4 Syfte

Syftet med uppsatsen är att identifiera och kartlägga vilka orsaker som kan förklara varför aktiebolag lämnar in årsredovisningen för sent till Bolagsverket. Utifrån de orsaker vi identifierar är syftet med uppsatsen vidare att förklara vad som kännetecknar de bolag som lämnar in årsredovisningen för sent.

1.5 Disposition

Vi har i det inledande kapitlet redogjort för vilka problem den försenade årsredovisningen har inneburit för myndigheter och andra intressenter runt ett aktiebolag. Vi har även lyft fram den debatt som pågår där Centerpartiet vill avkriminalisera den försenade årsredovisningen. Därefter har vi presenterat uppsatsens problemformulering och syfte, då vi vill kartlägga och identifiera vilka orsaker som kan förklara varför årsredovisningar lämnas in för sent till Bolagsverket, men också för att utforska vad som kännetecknar de

bolag som lämnar in årsredovisningen för sent. Studiens övriga kapitel disponeras enligt följande;

Kapitel 2 - Metod

Det andra kapitlet innefattar studiens genomförande där vi inleder med att beskriva vår förståelse, studiens forskningsdesign och metod för att besvara studiens forskningsfrågor. Därefter följer vår forskningsansats, studiens urval, hur datainsamling har genomförts samt hur det insamlade materialet har analyserats, slutligen beskrivs studiens tillförlitlighet samt etiska aspekter.

Kapitel 3 - Teoretiska utgångspunkter

I det tredje kapitlet redogör vi för studiens teoretiska utgångspunkter utifrån litteratur, tidigare forskning samt teorier. Kapitlet inleds med en beskrivning av företagaransvar, regelverk samt revisorns roll och inverkan i aktiebolag för att sedan beskriva den arbets- och informationsbelastning som på senare år uppstått på grund av stora förändringar i förhållanden i arbetslivet. Detta kapitel används som stöd vid analys av det empiriska materialet.

Kapitel 4 – Empiri

Det fjärde kapitlet presenterar studiens empiriska material i form av en redogörelse av domslutsanalysen samt en sammanfattning av de intervjuer vi har genomfört med revisorer. Domslutsanalysen avser en genomgång av 100 domslut i syfte att kartlägga vilka orsaker företrädarna har lämnat i domstol som förklaring till varför årsredovisningen har försenats. Våra tio intervjuer med revisorer syftar till att belysa vilken syn de har på den försenade årsredovisningens orsaker.

Kapitel 5 - Analys

I det femte kapitlet analyserar vi resultatet vi fått fram från domslutsanalysen och intervjuerna utifrån våra teoretiska utgångspunkter såsom företagaransvar, regelverk, revisorernas roll och inverkan samt arbets- och informationsbelastning. Syftet med att sammankoppla empirin med teorin är att kunna besvara forskningsfrågorna.

Kapitel 6 – Slutsats

I det avslutande kapitlet presenteras de slutsatser som studien har resulterat i utifrån analysen. Här besvaras vilka orsaker som ligger bakom för sent inlämnade årsredovisningar och vad som kännetecknar de bolag som lämnar in årsredovisningen för sent. Vidare presenteras även förslag på framtida forskning inom ämnesområdet.

2 Metod

Det finns flera faktorer som påverkar genomförandet av företagsekonomisk forskning. I detta avsnitt är avsikten att redogöra för hur studien är genomförd utifrån studiens frågeställningar och syfte. Inledningsvis förklaras gruppmedlemmarnas förförståelse, vidare beskrivs studiens forskningsdesign, forskningsmetod och den ansats som har använts. Därefter beskrivs hur domslut- och respondenturval samt empiri- och litteraturinsamling har skett. Slutligen beskrivs vald analysmetod och studiens tillförlitlighet samt etiska aspekter.

2.1 Vår förförståelse

Vi har genom våra ekonomistudier förvärvat förkunskaper inom revision, redovisning och ekonomistyrning. Studierna har gett oss insikt i de lagar och föreskrifter som uppsatsens ämne berör.

Intresset för uppsatsens ämne väcktes hos en av gruppmedlemmarna, då denne tidigare arbetat vid skattebrottsenheten på Skatteverket och bistod åklagare med utredningar kring ärenden likt de vi studerar i uppsatsen. Denna forskare har således en viss förförståelse inom uppsatsens forskningsområde. Förförståelse handlar således om den uppfattning forskaren har om en viss företeelse, förvärvat genom tidigare erfarenheter, utbildning eller annat vetenskapligt arbete (Holme och Solvang, 1997). Då övriga forskare inte har en liknande förförståelse som forskaren som arbetat på Skatteverket har, bidrar det till att forskarnas tolkningar kan balanseras och forskarna ges möjlighet att utvärdera den tolkning som respektive forskare gör i studien. Vidare var det flera år sedan forskaren arbetade på Skatteverket och dennes utredningar kommer inte heller att behandlas i uppsatsen.

2.2 Studiens forskningsdesign

Då vi i denna uppsats önskar identifiera och kartlägga vilka orsaker som kan förklara varför årsredovisningar lämnas in för sent till Bolagsverket inleds uppsatsarbetet utifrån en explorativ design. Genom denna design kommer vi att samla in information via domslut, intervjuer och litteraturstudier och för att därefter kunna utläsa vad som kännetecknar bolagen som lämnar in årsredovisningen sent. Explorativa studier beskrivs enligt Patel och Davidson (2011) som utforskande och syftar till att inhämta så mycket information som möjligt inom ett område. När vi har samlat in och sammanställt nödvändig information för vår uppsats övergår arbetet i en deskriptiv design där vi

kommer att beskriva, förklara och analysera orsakerna till antalet ökade ärenden. Deskriptiva studier är beskrivande och analyserande och lämpar sig väl när forskaren redan har en viss mängd kunskap inom området (Patel och Davidson, 2011).

2.3 Metod för att besvara studiens forskningsfrågor

Det finns två metoder för att besvara en studies forskningsfrågor, kvalitativ och kvantitativ metod. För att identifiera varför årsredovisningar lämnas in för sent kommer uppsatsen att genomföras enligt kvalitativ forskningsmetod. Patel och Davidson (2011) lyfter fram att den kvalitativa forskningsmetoden lämpar sig väl när studien avser att tolka och förstå människors upplevelser eller studera underliggande mönster medan den kvantitativa forskningsmetoden syftar till att samla in strukturerade och statistiska data som hjälper forskaren att dra allmängiltiga slutsatser om materialet.

Domsloten kan analyseras och tolkas på olika sätt beroende på analysens syfte. I denna uppsats är inte syftet att studera hur rättsregler tolkas eller "gällande rätt", vi vill istället öka vår kunskap och förståelse för de bakomliggande orsakerna till att årsredovisningar försenas. Utifrån ovanstående har vi valt att analysera domsluten med en form av kvalitativ innehållsanalys. Då några delar i domslutsanalysen mäter kvantitativa data, som exempelvis antal anställda och antal orsaker, har vi i vissa delar av den kvalitativa innehållsanalysen tillämpat kvantitativ metod (Bryman och Bell, 2017).

En innehållsanalys är en textanalys där man kodar och kategoriserar delar av textinnehållet utefter forskningssyftet och kan vara både kvalitativ och kvantitativ. Den kvantitativa metoden avser att mäta och räkna något i texten medan den kvalitativa metoden kategoriserar och kodar innehållet. Innehållsanalys är passande när en bred förståelse söks snarare än en djup förståelse och är lämpligt för att finna mönster i stora textmängder och kan kombineras tillsammans med andra analyser (Boréus och Bergström, 2018). I studien tillämpas innehållsanalysen till att koda domsluten och på så sätt analysera dessa genom en rättsfallsguide som förklaras mer ingående under avsnitt 2.7.1.

2.4 Val av forskningsansats

Relationen mellan teorin och empirin kan förklaras genom tre olika ansatser – deduktion, induktion och abduktion (Fisher, 2004). Den abduktiva ansatsen är en kombination av deduktion och induktion och är den metod vi ansåg lämpligast att tillämpa i vår studie.

För att få en ökad kunskap och kunna dra slutsatser om de bakomliggande orsakerna till att årsredovisningar lämnas in för sent inleddes studien utifrån en deduktiv ansats. Genom rapporter från Ekobrottsmyndigheten, Bolagsverket och Riksdagen fördjupade vi våra kunskaper inom ämnet för att utföra den empiriska studien. Då vi inte har kunnat hitta någon tidigare forskning som specifikt rör uppsatsens ämne utgick vi till en början från generella teorier som rör ekonomisk brottslighet och bedrägerier, som i många fall utgår från att brott begås av en gärningsman med uppsåtligt beteende. När vi senare i processen fick kännedom om att ett stort antal bokföringsbrott beror på slarv och okunskap valde vi att korrigera våra teoretiska utgångspunkter för att istället finna andra förklaringar till denna okunnighet. Vi valde att utgå från tidigare forskning inom arbets- och informationsbelastning i syfte att utreda om det inom de områdena kan finnas möjliga förklaringar till de försenade årsredovisningarna. Den deduktiva ansatsen definieras av Fisher (2004) som en metod för att dra slutsatser från allmänna uttalanden. De slutsatser vi kom fram till i den deduktiva ansatsen testades sedan mot empirin och vi kunde skapa antaganden, vilket stämmer överens med den induktiva ansatsen där forskaren drar allmänna slutsatser från specifika och detaljerade fynd i empirin (Fisher, 2004).

2.5 Varför och hur vi har gjort vårt urval

De 100 domslut som utgör en del av uppsatsens empiri är inhämtade från 33 tingsrätter runt om i Sverige. Vi har valt att avgränsa oss till domslut som innefattar för sent inlämnade årsredovisningar. I undantagsfall kommer vi att inkludera helt uteblivna årsredovisningar i analysen, detta kommer att ske då båda företeelserna kan innefattas i en och samma dom. Vårt urval av domslut baseras också på domar som avhandlats under 2018. Att domsluten är avhandlade i närtid ger oss en aktuell lägesbild över vilka orsaker som kan tänkas ligga bakom de försenade årsredovisningarna.

När vi begärde ut domsluten fick vi dock erfara att tingsrätterna inte kunde filtrera sina sökningar till domar som rör just försenade årsredovisningar utan de kunde endast söka på domslut som gäller bokföringsbrott. Vi har således erhållit domslut som rör även andra bokföringsbrott än försenade årsredovisningar. De domslut som ej var relevanta för uppsatsen har vi sorterat bort och ej inkluderat i analysen. En del tingsrätter har skickat ärendelistor med målnummer där vi fått begära ut de domar vi önskat se. Det har varit möjligt att begära ut sju domslut utan kostnad från varje enskild ärendelista. De domslut som har begärts ut har valts ut enligt ett slumpmässigt urval, vilket innebär att alla enheter

i populationen har haft samma möjlighet att komma med i urvalet (Bryman och Bell, 2017). Domslutsanalysens genomförande beskrivs under avsnitt 2.7.1 nedan.

Den andra delen av empirin består av en sammanställning av de intervjuer vi genomfört med revisorer, beskrivet i avsnitt 2.7.2 nedan. Vi har valt att intervjua revisorer med syftet att få flera infallsvinklar och en utökad bild av undersökningsproblemet. Eftersom syftet inte har varit att erhålla ett generaliserbart material har vi enbart genomfört tio intervjuer och använt intervjuerna som ett kompletterande "kontrollmaterial" gentemot det material vi erhållit från företrädarnas redogörelser i domsluten. För att få viss spridning på respondenterna användes ett målinriktat urval där vi strategiskt kontaktade revisionsbyråer i olika delar av Sverige. Ett målinriktat urval är ett slumpmässigt urval och lämpligt att tillämpa när syftet är att få en stor spridning vad gäller olika kriterier hos respondenternas (Bryman och Bell, 2017). Revisionsbyråerna som kontaktades var av varierad storlek. Genom att samla in material från olika platser och från olika stora bolag fick vi ett material med spridning.

2.6 Hur vi genomförde datainsamlingen

Datainsamling kan ske genom olika tekniker och det insamlade datat kan antingen vara av primär eller sekundär karaktär. Primärdata är ny information som forskaren tar fram för den aktuella studien medan sekundärdata är information som samlats in tidigare för annat ändamål. För att styrka studiens resultat har vi valt att använda både primär- och sekundärkällor. Genom att använda olika typer av data har vi kunnat styrka det vi kommit fram till men vi har även kunnat ställa de olika källorna mot varandra (Arbnor och Bjerke, 1994). Uppsatsens primärdata har samlats in genom intervjuer med revisorer. Det sekundära datat har samlats in genom domslut från Sveriges tingsrätter, rapporter från Ekobrottsmyndigheten, Bolagsverket, Riksdagen och diverse andra elektroniska källor.

Uppsatsarbetet inleddes med sekundär datainsamling för att få en bakgrund och inblick i ämnet. För att fördjupa våra kunskaper och öka förståelsen för varför årsredovisningar lämnas in för sent till Bolagsverket valde vi att genomföra en domslutsanalys av 100 domslut samt intervjuer med tio revisorer i uppsatsens empiriska avsnitt. Genom att kombinera domslutsanalysen med intervjuer har vi haft möjlighet att bedöma om resultaten överensstämmer med varandra.

2.7 Hur vi tolkade och analyserade domsluten och intervjuerna

Nedan följer en beskrivning av hur vi har gått tillväga när vi har analyserat domslut och intervjuer, i syfte att identifiera och kartlägga bakomliggande orsaker till att årsredovisningar lämnas in för sent.

2.7.1 Våra domslut

Vi har, som beskrivits i avsnitt 2.3, valt att bearbeta och analysera domsluten utifrån en kvalitativ innehållsanalys. I en sådan analys är det viktigt att forskaren inledningsvis förbereder och organiserar det material som ska analyseras. I vårt fall handlade det om att gå igenom det insamlade materialet från tingsrätterna och gallra sådana domar som inte berörde försenade årsredovisningar. Därefter började vi läsa domsluten, i syfte att få en känsla för det insamlade materialets innehåll. Att bli förtrogen med materialet är nämligen en förutsättning för att forskaren ska kunna gå vidare till nästa steg i analysprocessen, då lämpliga kategorier och koder ska identifieras (Denscombe, 2009).

Vid genomgången av domsluten kunde vi konstatera att tingsrätterna tillämpade ett liknande upplägg och språk och därav kunde vi tidigt i processen bygga upp en struktur för analysen. Vi konstruerade en rättsfallsguide bestående av tre huvudkategorier; *Domslutet*, *Aktiebolaget* och *Företrädaren*, med tillhörande underkategorier. Underkategorierna syftar till att bryta ner den övergripande informationen på ett antal underliggande variabler.

Logiken bakom denna struktur syftar således till att ordna informationen då det kan vara svårt att kvalitativt analysera och utforska information i ett "rått" tillstånd på ett systematiskt och meningsfullt sätt (Denscombe, 2009). Vidare möjliggör denna struktur att vi kan analysera den försenade årsredovisningens orsaker i relation till andra variabler i rättsfallsguiden. Val av huvud- och underkategorier är således ett resultat av en noggrann genomgång av domsluten, där varje kategori bedöms tillföra relevant information i förhållande till uppsatsens syfte.

Nedan återges kortfattat innehållet i rättsfallsguiden. En mer detaljerad beskrivning kring rättsfallsguidens uppbyggnad återfinns i Bilaga 1.

- **Huvudkategori 1 - Domslutet**

Domslutet		
Tingsrätt	Målnummer	Orsak

Figur 1. Huvudkategori 1 – Domslutet

Huvud- och underkategorierna syftar bland annat till att märka samtliga domslut då det är viktigt att kunna identifiera källan till de domslut som har analyserats i studien. Vidare är syftet att lyfta fram vilka orsaker som företrädarna har hänvisat till i domsluten som förklaring till varför årsredovisningarna har försenats till Bolagsverket. Underkategorierna består av variablerna; *Tingsrätt*, *Målnummer* och *Orsak*.

- **Huvudkategori 2 - Aktiebolaget**

Aktiebolaget				
Bokföring	Årsredovisning	Revisor	Omsättning	Anställda

Figur 2. Huvudkategori 2 – Aktiebolaget

Huvud- och underkategorierna syftar till att ge information kring aktiebolaget gällande vem som har skött bokföringen och upprättat årsredovisningen. Vidare är syftet att visa om bolaget haft revisor samt att ge en bild av bolagets storlek. Underkategorierna består av variablerna; *Bokföring*, *Årsredovisning*, *Revisor*, *Omsättning* och *Anställda*.

- **Huvudkategori 3 - Företrädaren**

Företrädaren			
Kön	Ålder	Tidigare straffad	Agerande

Figur 3. Huvudkategori 3 – Företrädaren

Huvud- och underkategorierna syftar till att presentera företrädaren utifrån den information som finns tillgänglig i domsluten. Utöver detta redovisas även tingsrättens beslut huruvida den försenade årsredovisningen är ett resultat av ett oaktsamt eller uppsåtligt agerande från företrädarens sida. Underkategorierna består av variablerna; *Kön*, *Ålder*, *Tidigare straffad* och *Agerande*.

Nästa steg i processen handlar om att sammanställa och bearbeta informationen (Denscombe, 2009). Inledningsvis dokumenterade vi informationen från domsluten ordagrant i rättsfallsguiden i syfte att bibehålla texternas sammanhang. Då domsluten varierade i textinnehåll fick vi i vissa fall även komplettera med bolagsuppgifter från

databasen *InfoTorg Företag* via Linnéuniversitetets webbplats. Därefter bearbetade vi våra nedskrivna texter och ersatte dessa med lämpliga koder. En bit in i processen valde vi dock att hoppa över det första steget för att istället direkt anteckna de koder vi valt att tillämpa. Att använda kod gör det enklare för forskaren att analysera det sammanställda materialet då textinnehållet blir mer överskådligt (Denscombe, 2009).

Koderna har successivt omarbetats och förfinats under processens gång. Den fortlöpande genomläsningen av domsluten har dels inneburit att vi kontinuerligt varit tvungna att ta ställning till om koderna täcker in all den information som framkommer, dels har vi haft en strävan att inte använda alltför många koder (Denscombe, 2009).

I Bilaga 2 återfinns en förklaring till alla koder som har använts i rättsfallsguiden och i Bilaga 3 finns en sammanställning över samtliga domslut som har analyserats i studien.

2.7.2 Våra intervjuer

Vi valde att genomföra intervjuer med revisorer för att få deras syn på varför årsredovisningar lämnas in för sent men även för att få en inblick i relationen mellan aktiebolag och revisorer. Vi har genomfört intervjuerna via e-post, ett tillvägagångssätt som det finns både för- och nackdelar med. Vi gjorde bedömningen att vi genom en kommunikationsbaserad metod i form av e-post kunde nå ut till fler revisorer än vi hade kunnat genom personliga intervjuer, både ur ett kostnads- och tidsmässigt perspektiv. En asynkron intervju, vilket innebär att respondenten inte behöver besvara frågorna direkt, kan kräva ett större engagemang och motivation hos respondenten samtidigt som det kan innebära att svaren blir mer detaljerade och genomtänkta. De genomtänkta svaren kan dock leda till att spontaniteten i svaren uteblir (Bryman och Bell, 2017).

Det är svårt att bedöma om en intervju via e-post går bra eller dåligt, det visar sig först i efterhand och möjligheten till att direkt kunna ställa följdfrågor ges inte utan dessa får ställas vid ett senare tillfälle i ett nytt mejl (Bryman och Bell, 2017). För att säkerställa att intervjuerna genererade den information vi efterfrågade var vi noggranna vid utformningen av frågeformuläret och formulerade frågor av öppen karaktär för att inte leda respondenterna till några specifika svar. I kvalitativa intervjuer är det önskvärt att intervjun rör sig i olika riktningar eftersom det låter respondenten bestämma vilken information som är relevant att lämna och de leder ofta till längre och mer utvecklade svar än i kvantitativa intervjuer. Ofta kräver materialet från kvalitativa intervjuer mer efterbearbetning eftersom svaren kan vara långa och väldigt olika (Bryman och Bell,

2017). Vi bad även vår handledare läsa igenom och ge respons på frågorna innan de skickades ut till respondenterna. Frågeformuläret skapades i Google Formulär och presenteras sin helhet i Bilaga 4.

För att hitta lämpliga personer att intervjua kontaktade vi först fem revisionsbyråer på central nivå, Deloitte, Ernst & Young, KPMG, PwC och Grant Thornton men fick till svar att vi skulle ta kontakt med lokala kontor då de på central nivå får för många förfrågningar och att de inte kunde delta i intervjuer. Ett mejl skickades till 55 enskilda revisorer. Till de tio revisorer som tackat ja till att delta i intervjun skickades ett frågeformulär ut via e-post. När revisorerna besvarat frågeformuläret och skickat in sina svar genererades dessa i en sammanställning i Google Formulär.

Det insamlade materialet lästes sedan igenom ett flertal gånger för att kunna få en enhetlig bild över respondenternas svar. Då vi valde att utföra intervjun via mejl återfick vi relativt korta men precisa svar. Vidare gick vi igenom fråga för fråga och jämförde svaren gentemot varandra, vi strök över de svaren som var lika i enhetliga färger. För att underlätta processen ytterligare markerades avsnitt som var av intresse för studiens forskningsfråga. Vi sammanfattade svaren som återfinns under avsnitt 4.2.

För att studiens teoretiska utgångspunkter ska kunna analyseras utifrån det empiriska resultatet är frågeformuläret i stort utformat med utgångspunkt i studiens teori. Att skapa en koppling mellan teori och det som ska undersökas beskrivs av Holme och Solvang (1997) som operationalisering.

Fråga 1 och 2 ställdes för att få en närmare bakgrundsbeskrivning av revisorn och dennes yrkeserfarenhet. Fråga 3, 4 och 5 syftar till att påvisa de vanligaste orsakerna till att årsredovisningar lämnas in för sent grundat på revisorns professionella åsikt samt de förklaringar företagsledningen lämnar till revisorn. Dessa frågor härleds till uppsatsens teoretiska utgångspunkter då vi ämnar analysera dessa utifrån samtliga delar av teorin.

Fråga 6 och 7 kan knytas till avsnitt 3.1.3 och syftar till att visa revisorns roll och inverkan gentemot företagsledningen och vilka åtgärder denne kan vidta i syfte att förhindra en försenad årsredovisning. Fråga 8 kan kopplas till både avsnitt 3.1.1 som rör företagansvar och 3.1.2 som rör regelverk och ställdes för att få revisorns syn på om företagsledningens motiv till att lämna in årsredovisningen för sent är oaktsamt eller uppsåtligt. Här syftar frågorna således till att söka förståelse för om företrädarna har kunskap i rådande regelverk och i straffbestämmelser kring årsredovisningen.

Fråga 9 och 10 syftar till att ge information om vad som kännetecknar de aktiebolag som lämnar in årsredovisningen för sent och är baserade på domslutsanalysen. Fråga 11 kunde knytas till avsnitt 3.1.3 för att se om försenade årsredovisningar kunde kopplas till bolag som skötte sin egen bokföring eller om de använde professionell hjälp.

2.8 Studiens tillförlitlighet

Bryman och Bell (2017) lyfter fram reliabilitet och validitet som viktiga kriterier för bedömning av forskningskvalitet inom det företagsekonomiska området.

Reliabilitet handlar om huruvida studien kan upprepas av andra undersökare vid ett senare tillfälle. Inom den kvalitativa forskningen kan det vara svårt att uppfylla detta kriterium eftersom det kan vara svårt att återskapa den sociala miljö och de sociala betingelser som gällde vid den inledande studien (Bryman och Bell, 2017). I denna uppsats är empirin uppbyggd av material insamlat via domslut och intervjuer. Domsluten är sammanfattade i en rättsfallsguide som tydliggör vilka nyckelord vi tagit fasta på och hur vi har tänkt vid sammanfattningen vilket medför att en liknande analys borde kunna genomföras. Domsluten har avkunnats under 2018 och har inhämtats från olika tingsrätter vilket kan medföra att en analys som inkluderar rättsfall från annat årtal eller från en annan fördelning av tingsrätter kan komma att få ett annat resultat eftersom domsluten är baserade på mänskliga bedömningar vilket kan ge ett varierat resultat.

Validitet säkerställer att studien mäter det den är avsedd att göra och om resultatet är tillförlitligt (Bryman och Bell, 2017). För att nå en hög validitet i studien är empirin baserad på analys av 100 domslut från 33 tingsrätter i Sverige och tio intervjuer. Vi är medvetna om att det finns en risk med att inhämta och basera slutsatser kring information som företrädarna har lämnat i domstol, detta då det kan finnas en viss osäkerhet kring sanningshalten i företrädarnas redogörelser. Trots att redogörelserna har lämnats under ed kan det finnas en risk att företrädarna vrider på sanningen då de ställs inför ett eventuellt fängelsestraff. Vi bedömer dock att våra intervjuer med revisorer anställda vid olika revisionsbyråer runt om i Sverige kommer att överbrygga denna osäkerhet genom sin ämneskunskap och därmed ge uppsatsen en större tillförlitlighet. Att inhämta revisorernas professionella ståndpunkter kring försenade årsredovisningar innebär också att vi får ett bredare perspektiv på analysen då vi utforskar problemet utifrån flera infallsvinklar.

Att använda flera infallsvinklar till att belysa en och samma fråga benämns inom litteraturen för triangulering (Lindstedt, 2019), vilket innebär att forskaren får en bättre bild av verkligheten när denne använder flera olika metoder för att samla in materialet kring det fenomen som ska studeras. Forskaren ställs alltid inför vissa vägval. Om tiden exempelvis är begränsad, är det lämpligt att forskaren istället fokuserar på ett mindre antal infallsvinklar. Därav har vi i denna uppsats bedömt att två perspektiv (företrädarens redogörelser i domslut och revisorernas ståndpunkter i intervjuer) är tillräckligt. Vi är medvetna om att det finns andra infallsvinklar som kan belysa våra forskningsfrågor, men vi bedömer att vårt tillvägagångssätt ger oss bra förutsättningar för att formulera relevanta slutsatser, dels då vi utgår från tillförlitliga underlag i form av rättshandlingar i vilka företrädarnas förklaringar specificerats och då vi utgår från ståndpunkter från revisorer som besitter en god ämneskunskap kring de försenade årsredovisningarna.

För att säkerställa att domslutsanalysen genererar rätt data har vi dessutom skapat en rättsfallsguide (se avsnitt 2.7.1) som är uppbyggd och kategoriserad med syftet att besvara uppsatsens problemformulering. Vår handledare har fått granska rättsfallsguiden.

2.9 Etiska aspekter

Forskningen är en viktig del i dagens samhälle och det ställs höga krav på den, de höga kraven medför att stort fokus även riktas mot forskarna. Forskningen ska genomföras på sådant sätt och med sådan kvalitet att de som deltar i forskningen eller indirekt påverkas av resultatet skall ha nytta av resultatet (Vetenskapsrådet, 2017).

Uppsatsens domslutsanalys inkluderar individer som finns med i offentliga handlingar vilket innebär att vem som helst har rätt att ta del av innehållet i materialet. I domslutsanalysen kommer vi inte att benämna någon individ vid namn eller lämna ut andra personliga uppgifter som kan synliggöra individerna. Däremot kommer vi i uppsatsen att referera till domsluten och längst bak i uppsatsen finns en Bilaga 3 till rättsfallsguiden, där alla domslut finns sammanfattade.

I den inledande kommunikationen med intervjurespondenterna informerade vi dem om uppsatsens bakgrund och syfte. Respondenterna fick en förfrågan om deltagande och de som tackade ja fick ett formulär med intervjufrågor utskickat per e-post. I samband med att frågeformuläret skickades ut informerade vi respondenterna om att de i uppsatsen inte kommer att benämnas vid namn eller vilken revisionsbyrå de arbetar för utan de kommer att vara anonyma. Frågeformuläret inleds med en fråga om vilken revisionsbyrå

revisorerna arbetar för samt hur lång yrkeserfarenhet de har, denna information syftar till att underlätta beskrivningen av respondenterna vid sammanställningen. I uppsatsen kommer vi inte att skriva ut revisionsbyråernas namn, de kommer att kategoriseras och benämnas utifrån storlek på revisionsbyrån, var i Sverige de arbetar samt yrkeserfarenhet.

3 Teoretiska utgångspunkter

Nedanstående avsnitt behandlar de teoretiska utgångspunkter som ligger till grund för analysen av det empiriska materialet. Inledningsvis presenteras begreppet företagaransvar då det är relevant att redogöra för vilket ansvar som vilar på ledningen i ett aktiebolag kopplat till den försenade årsredovisningen. Därefter redogör vi för regelverket och vilka tidsaspekter som gäller för årsredovisningens inlämnande till Bolagsverket, då det är centralt för uppsatsens ämnesområde. Vidare behandlas samspillet mellan företagsledningen och revisorn i syfte att belysa den roll och inverkan en revisor har för ett aktiebolag vid tillfällena då en årsredovisning försenas.

De två avslutande avsnitten behandlar förhållanden i arbetslivet och vilka störningar arbetsbelastning och informationsbelastning medför. Inledningsvis nämns att företagare upplever en försvåring av företagandet gentemot tidigare på grund av minskade kontroller och följaktligen ökat ansvar som belastar företagare. Flera företagare anger ökad arbets- och/eller informationsbelastning som bakomliggande orsak till försenad årsredovisning och det är därför motiverat för studien att behandla dessa områden.

3.1 Aktiebolag

3.1.1 Företagaransvar

När brott begås inom ramen för ett aktiebolag (en juridisk person) ställs oftast frågan vem som bär det yttersta ansvaret, detta då en juridisk person inte kan begå brott. Problematiken blir tydlig i de fall då gärningsmannen inte heller tillhör ett aktiebolags formella ledning, det vill säga att personen varken är verkställande direktör eller styrelseledamot, utan en person som befinner sig längre ned i organisationen eller är okänd (Holmquist, 2013).

Företagaransvar handlar nämligen, i korta drag, om en företrädares straffrättsliga ansvar för brott som begås i den egna verksamheten när brottet inte direkt kan knytas till honom eller henne. Ansvaret följer av att företrädaren har en viss garantställning som innebär att denne är skyldig att se till att det inte begås några brott inom bolagets verksamhet. Det innebär således att företrädaren har en straffsanktionerad tillsyn- och kontrollplikt över den verksamhet som bedrivs (Holmquist, 2013).

I ett aktiebolag är det styrelsens uppgift att företräda och förvalta bolagets angelägenheter, vilket innefattar att bland annat säkerställa att årsredovisningen upprättas i enlighet med

årsredovisningslagen och att den skickas in till Bolagsverket inom föreskriven tid. Styrelsen ansvarar även för att upprätta en ordning för den interna kontrollen som syftar till att årsredovisningen inte innehåller några väsentliga felaktigheter samt att bokföringen kan kontrolleras på ett betryggande sätt. Om en verkställande direktör inte har utsetts i bolaget (vilket är frivilligt för privata aktiebolag) ansvarar dessutom styrelsen för den löpande förvaltningen av bolaget. Det innebär bland annat att säkerställa att bokföringen fullgörs i enlighet med de lagar och bestämmelser som finns (Holmquist, 2013).

Styrelsen kan delegera vissa arbetsuppgifter men aldrig ansvaret för tillsynen över bolagets förvaltning, bokföring eller ekonomiska förhållanden. Det innebär exempelvis att styrelsen aldrig kan delegera bort ansvaret för en årsredovisning till en anställd eller en redovisningskonsult, detta då styrelsen bär det yttersta ansvaret för att en årsredovisning fullgörs på ett korrekt sätt. Styrelseledamöter kan dock genom avtal fördela arbetsuppgifter sinsemellan, vilket innebär att en styrelseledamot kan avgränsa sitt företagaransvar till de verksamhetsområden som denne ytterst är ansvarig för. En styrelsesuppleant kan dock enbart utdömas företagaransvar i de fall de inträtt i de ordinarie styrelseledamöternas ställe (Holmquist, 2013).

Det finns slutligen regler för tillsättningen av en styrelse och en verkställande direktör i ett aktiebolag, då det inte är tillåtet att tillsätta någon som inte avser att ta del av verksamheten enligt den uppdragsbeskrivning som åligger dem. Det syftar till att förhindra att den faktiska ledningen använder så kallade målvakter för att själva undgå ansvar. Det krävs således av en styrelseledamot och en verkställande direktör att känna till sitt ansvar och sina förpliktelser i den verksamhet som de bedriver (Holmquist, 2013).

3.1.2 Regelverk

Av 6 kap. 1 och 2 § bokföringslagen (1999:1078) framgår att ett aktiebolag ska avsluta den löpande bokföringen med en årsredovisning som ska offentliggöras.

Efter räkenskapsåret slut ska de aktiebolag som inte har någon revisor färdigställa årsredovisningen senast två veckor innan årsstämman. I de fall en revisor har utsetts ska årsredovisningen vara färdig i sin slutgiltiga form senast sex veckor innan årsstämman (Bolagsverket, 2019).

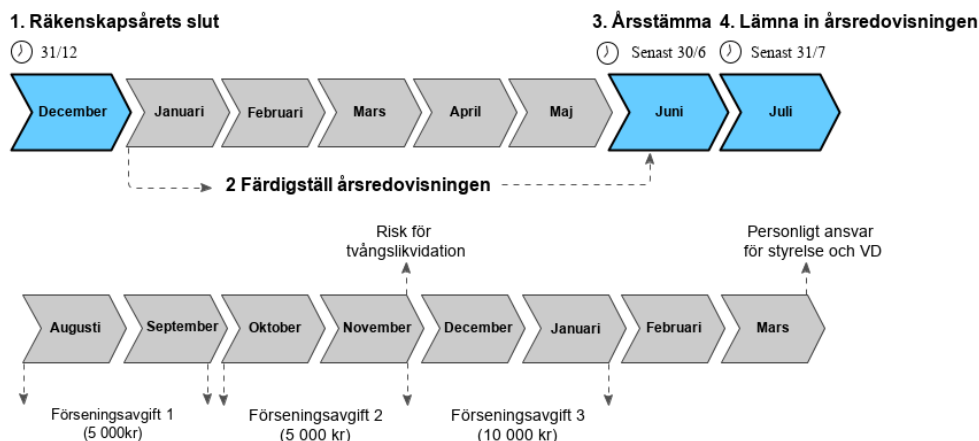
Av 9 kap 10§ i aktiebolagslagen (2005:551) framgår att bolagsstämma ska hållas inom sex månader från utgången av varje räkenskapsår, vid dessa tillfällen ska styrelsen lägga fram och presentera årsredovisningen. Därefter, inom en månad efter att årsstämman har

fastställt balans- och resultaträkningen, ska årsredovisningen skickas in till Bolagsverket. Det innebär således att årsredovisningen ska ha kommit in till Bolagsverket senast sju månader efter räkenskapsårets slut.

En årsredovisning ska enligt 2 kap. 7 § årsredovisningslagen (1995:1554) undertecknas av samtliga styrelseledamöter men också av den verkställande direktören om en sådan har utsetts. Att årsredovisningen är underskriven visar att själva bokslutsarbetet är avslutat samt att alla väsentliga händelser som har inträffat till och med dagen för underskrivandet har beaktats.

Om en årsredovisning inte lämnas in till Bolagsverket inom föreskriven tid åläggs aktiebolaget förseningsavgifter. Den första förseningsavgiften tillkommer redan efter en dags försening, den andra förseningsavgiften påförs om årsredovisningen inte inkommit efter ytterligare två månader. Den tredje förseningsavgiften tillkommer efter ytterligare två månader. Om årsredovisningen inte har inkommit till Bolagsverket inom elva månader från räkenskapsårets utgång, riskerar bolaget att tvångslikvideras. Är årsredovisning försenad i 15 månader riskerar även styrelsen och den verkställande direktören att bli betalningsansvariga för bolagets förpliktelser (Bolagsverket, 2019). Nedan sammanfattas tidslinjen för en årsredovisning utifrån ett exempel för ett privat aktiebolag vars räkenskapsår avslutas per den 31 december.

Figur 4. Tidslinje för en årsredovisning.

3.1.3 Revisorns roll och inverkan

Revisorn ska vidta särskilda åtgärder om det finns misstankar om att styrelsen i ett bolag gjort sig skyldiga till brott enligt 9 kap. 42-44§ i aktiebolagslagen (2005:551). Försenade årsredovisningar kan utgöra ett brott och ska därför beaktas enligt dessa föreskrifter.

I ett uttalande från FAR (2019), som är branschorganisationen för revisorer, redovisningskonsulter, skatterådgivare och andra specialister inom ekonomi, kan man läsa om revisorns handlingsplikt gentemot försenade årsredovisningar. FARs yttrande grundar sig i aktiebolagslagen och lagen om ekonomiska föreningars bestämmelser.

Finns det misstanke om bokföringsbrott är revisorn skyldig att delge styrelsen sina misstankar om det finns en möjlighet för styrelsen att vidta skadeförebyggande åtgärder. Om brottet är betydande ska revisorn senast fyra veckor efter underrättandet till styrelsen rapportera till en åklagare om brottsmisstankarna och samtidigt pröva om revisorsuppdraget ska avslutas. Om brottet är av betydande eller obetydlig rang är något revisorn ska göra en bedömning av.

Det är styrelsen som är skyldig att upprätta räkenskapshandlingar och årsredovisning till revisorn för granskning. Det finns vissa åtgärder revisorn ska göra om bolagets uppgifter inte redovisas inom föreskriven tid. Enligt god redovisningssed ska revisorn uppmärksamma styrelsen om deras skyldigheter och ansvar. Revisorn ska också understryka för ledningen att förbiseende med att upprätta årsredovisningen i tid kan utgöra ett bokföringsbrott.

I aktiebolagslagen beskrivs vilka företag som enligt lag måste tillsätta en revisor. Företaget ska under de två senaste räkenskapsåren uppfyllt mer än ett av följande villkor; mer än tre i medelantal anställda, en redovisad balansomslutning på över 1,5 miljoner eller en nettoomsättning på över 3 miljoner kronor (Aktiebolagslagen 2005:551 9 kap 1§).

3.2 Arbetsbelastning

De senaste åren har det skett stora förändringar i förhållandena i arbetslivet. Dagens samhälle har lett till en ny typ av arbetsmarknad som kan utmärkas av flexibilitet, omväxling och gränslöst arbete. Det fria arbetet och självständigheten som många har tillgång till i sitt arbete för med sig en viss problematik, flexibiliteten i arbetet och ansvarstagandet som kommer med det ställer nya krav på individen vilket kan orsaka stress och ohälsa (Allvin et al, 2006).

Allvin et al (2006) menar att egenföretagare är en särskilt utsatt grupp inom arbetslivet. Författarna påvisar att gränserna mellan arbete och privatliv suddas ut och den totala livskvalitén upplevs minska, detta för att arbetsuppgifter som följer med att vara egen företagare lätt flyter samman med varandra men också med det övriga livet. Till en helhet utan gränser och avkoppling från yrkeslivet och utan tydlig struktur eller arbetstidsramar.

Trots en stor grad av egenkontroll, reglering av arbetstid och ansvar för sitt arbete kan denna otydliga avgränsning mellan arbetsuppgifter men också i livet i stort leda till allvarliga konsekvenser för individers hälsa. Ju större handlings- och beslutsutrymme en individ har, desto större krav ställs också på struktur och kontroll för att motverka stress och ohälsa, menar Allvin et al (2006), liknande resultat har också Rosengren och Ottosson (2016) funnit hos chefer.

Den arbetsstruktur som växt fram går hand i hand med den teknologiska frammarschen och det snabbt växande informationssamhälle som människan lever i idag. Individer kan arbeta hemifrån, vara på resande fot och ständigt vara tillgänglig – professionellt men också för sociala medier. Kravet på just hög flexibilitet och en oavbruten tillgänglighet kan vara något som, många gånger, också blir ett krav i ett konkurrensutsatt arbetsliv. Ett nytt förhållningssätt till arbetslivet har också inneburit väldigt höga krav på människans förmåga att hantera och anpassa sig till sin arbetssituation. Vilket Albinsson och Arnesson (2018) påvisar i sin studie gjord inom den kommunala sektorn. Digitalisering, informationsöverföring och hantering menar dessa författare vara något som sker ”hela tiden” och kan skötas parallellt med andra ärenden såsom transport eller lunch. Rosengren och Ottosson (2016) stärker detta ytterligare där de påvisar chefers uppfattning om tillgänglighet och att dessa förväntas vara tillgängliga även utanför arbetstid oavsett kväll, helg eller övrig fritid. En arbetssituation som vuxit fram snabbare än människans förmåga att anpassa sig till den, ett påstående som stärks av Arbetsmiljöverkets rapport (2015) där ett ökat samband visas mellan stressrelaterade sjukskrivningar och de nya kraven i arbetslivet såsom krav på tillgänglighet och att vara responsiv. Denna arbetssituation kan påverka våra sociala normer och kommunikationsmönster samt leda till brist på återhämtning vilket Allvin et al (2006) påvisar i sin studie.

Även Albinsson och Arnesson (2018) menar att gränsdragningen mellan det professionella och privata livet blir allt mer otydlig. En viss flexibilitet där privatliv och arbetsliv flyter samman behöver inte nödvändigtvis rendera i negativa hälsokonsekvenser men individer behöver utveckla copingstrategier för att belastningen inte skall bli för stor (Allvin et al., 2006). Copingstrategier såsom att planera, strukturera och att vara disciplinerad i detta. Exempelvis att inte läsa eller svara på mail eller stänga av sin mobiltelefon vid vissa tidpunkter för att ge privatlivet mer utrymme i en annars pressad vardag. I Frankrike har även staten tagit ansvar för denna problematik och instiftat en lag, ”the right to disconnect”, för att få bukt med problematiken att tvingas vara tillgänglig

utanför arbetstimmar. Sammanfattningsvis menar författarna av denna studie att det blir än mer viktigt att belysa hur individen hanterar och anpassar sig till rådande informationsklimat och arbetsförhållanden för att undvika stressrelaterade sjukdomar eller psykiska besvär då det finns överhängande risk för en obalans i förhållningssättet mellan det professionella och privata livet.

3.3 Informationsbelastning

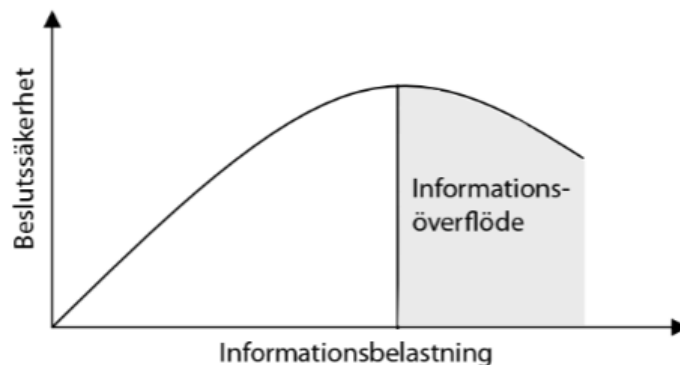
Med det allt mer expanderade utbudet av teknik följer en större mängd information som görs tillgänglig via olika kommunikationskanaler (Saxena och Lamest 2018). Information overload eller informationsbelastning är ett begrepp som betyder att individer utsätts för stora volymer information som resulterar i förlorad kontroll över situationen. Svårigheterna att sälla den användbara informationen leder till att bearbetningskraven av information ökar och individer behöver arbeta snabbare och längre för att kunna hantera situationen. Informationsbelastning skapas när människor behöver göra mer på mindre tid, det leder till konsekvenser av förlorad produktiv tid som i sin tur leder till stress och andra mentala överansträngningar (Tarafdar et al., 2010). Att entreprenörer ofta upplever mycket stress är omtalat och detta förklarar också Daniel Örtqvist (2007) i sin avhandling, det är en av de yrkeskategorier som upplever att de stressar mest och att de uppoffrar sin privata tid för att arbeta istället.

Parrish (2019) skriver i en artikel i *Journal of financial service professionals* att finansiell information är betydande svår att förstå för de som inte har expertis inom området. Schneider (1987) menar att det inte är mängden information som har störst inverkan på information overload, utan de specifika egenskaperna hos informationen. Karaktären och strukturen på information har alltså betydelse.

Att tillgängligheten till information har ökat råder det ingen tvekan om med tanke på den omfattande IT-utvecklingen de senaste åren. Parrish (2019) menar på att desto mer tillgänglig den finansiella informationen blir desto mer behövs rådgivare för att reda ut begrepp och oklarheter. I dagsläget är det svårt att gallra ut den information som är av värde då det finns en uppsjö av både korrekt och felaktig information.

I dagens digitala samhälle brukar det lättillgängliga och nästintill oändliga informationsutbud ses som en av de högst värderade resurserna. Internet möjliggör informationen att spridas världen över på bara sekunder. Studier har visat att ökningen av den tillgängliga informationen påverkar individens välmående, beslutsamhetsförmåga

och produktivitet. Även minnet av tidigare mottagen information försämrades av information overload (Hemp, 2009). Grafen nedan visar förloppet över informationsöverbelastning. Y-axeln representerar beslutprecision och x-axeln representerar informationsbelastning. Grafen jämför mängden av inkommande information med en individs förmåga att bearbeta information. Informationsbelastning inträffar när tillförseln överskrider kapaciteten (Eppler & Mengis, 2004).

Figur 5. Informationsbelastning som en omvänd U-kurva. Källa: Eppler & Mengis, 2004

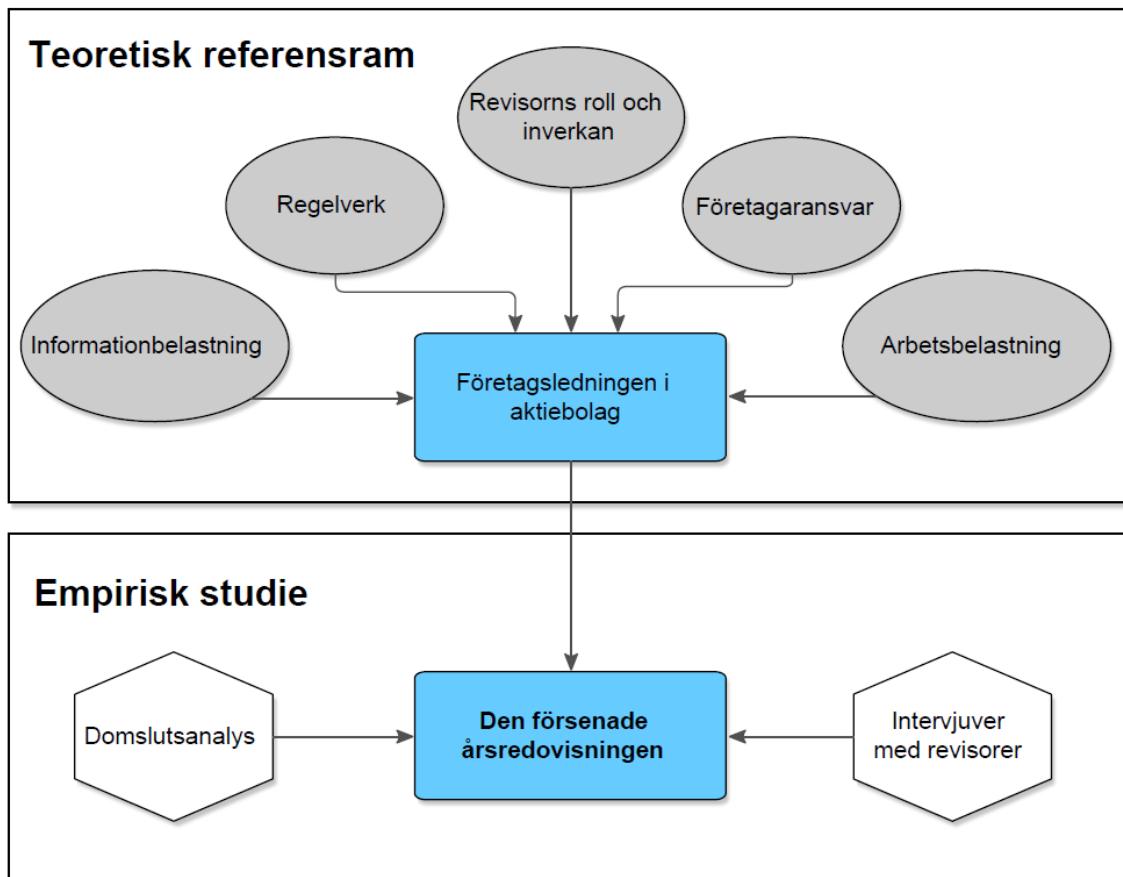
3.4 Vår analysmodell

Nedan följer en presentation av vår analysmodell som är uppbyggd kring två delar. En del rör vår *Teoretiska referensram* som inkluderar studiens teoretiska utgångspunkter och begrepp vilka symboliseras av de grå bubblorna; *Företagaransvar*, *Regelverk*, *Revisorns roll och inverkan*, *Arbetsbelastning* och *Informationsbelastning*. Vår utgångspunkt är att den teoretiska referensramen hjälper oss att förstå varför *Företagsledningen i ett aktiebolag*, som symboliseras av den blå rutan, lämnar in årsredovisningen för sent till Bolagsverket. Företagaransvar, tillsammans med Regelverk och Revisorns roll och inverkan, handlar om att skapa en förståelse för vilket ansvar som vilar på en företagsledning kring en årsredovisning i ett aktiebolag och vilken kunskap företagsledningen besitter gällande regelverken. Arbetsbelastning och Informationsbelastning behandlar istället faktorer som enligt de generella svar som företrädarna lämnat i domsluten kan vara potentiella grunder till varför årsredovisningen lämnas in sent till Bolagsverket.

Den andra delen i vår analysmodell avser den Empiriska studien, där den blå rutan symboliserar den årsredovisning som lämnas in för sent till Bolagsverket - *Den försenade*

årsredovisningen. Den försenade årsredovisningen binder således samman analysmodellens två delar, då vi med hjälp av en *Domslutsanalys* och *Intervjuer med revisorer* kan identifiera och kartlägga de orsaker som företagsledningen i form av företrädarna och revisorerna hänvisar till i domsluten och intervjuerna. Orsaker som vi sedan kan analysera utifrån vår teoretiska referensram i syfte att bringa klarhet kring den försenade årsredovisningens orsaker.

Figur 6. Schematisk bild över analysmodellen

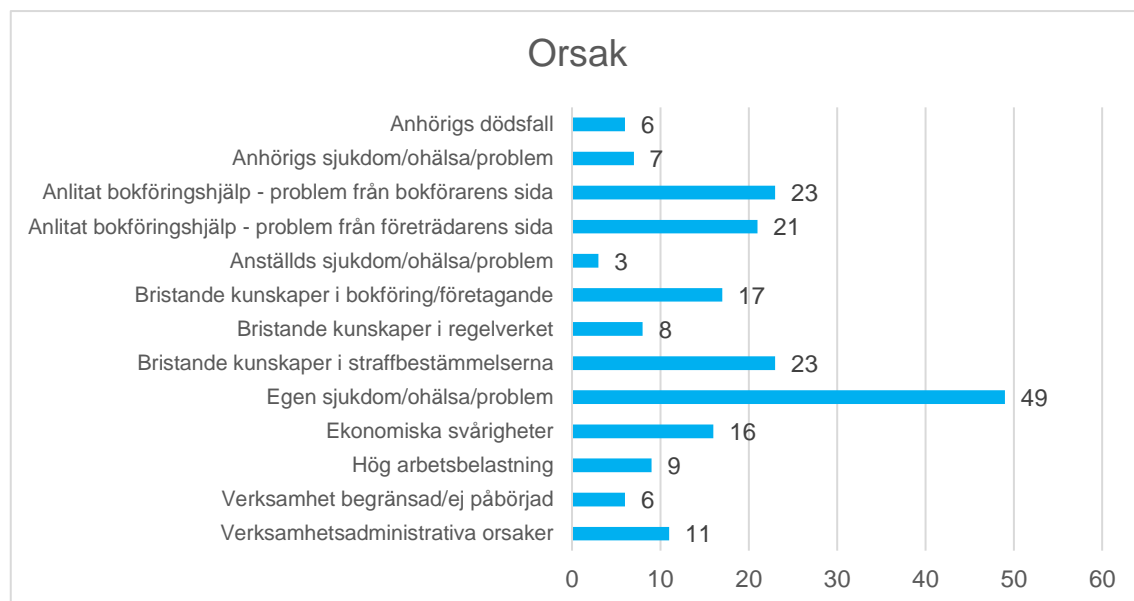
4 Empiri

I detta avsnitt redovisas uppsatsens empiri. Iakttagelserna från domslutsanalysen och intervjuerna med revisorerna kommer att presenteras i separata delar i detta avsnitt genom text, diagram och tabeller.

4.1 Orsaker till den försenade årsredovisningen enligt domslutsanalysen

Nedan presenteras de iakttagelser som vi bedömt är de mest centrala från rättsfallsguidens tre huvudkategorier; *Domslutet*, *Aktiebolaget* och *Företrädaren*. Vad gäller huvudkategorin som rör Domslutet kommer underkategorierna *Tingsrätt* och *Målnummer* att utelämnas som separata avsnitt under resultatbeskrivningen. Domslutens målnummer kommer istället att användas som referenser i syfte att exemplifiera de förhållanden som omnämns i den löpande texten till diagrammen. I Bilaga 3 återfinns en sammanställning över samtliga domslut, varifrån uppgifterna i diagrammen har hämtats.

4.1.1 Orsaker till den försenade årsredovisningen enligt företrädarna

Figur 7. Orsaker till den försenade årsredovisningen som företrädarna angivit i domsluten

I diagrammet ovan (figur 7) redovisas vilka orsaker som företrädarna har lämnat i domsluten som anledning till varför årsredovisningar har lämnats in för sent till Bolagsverket. Vi har identifierat totalt 199 orsaker i vår analys av 100 domslut. Det är vanligt att flera olika orsaker kan urskiljas från en och samma dom, därav är antalet orsaker fler än antalet domslut. Nedan presenteras ett axplock av innehållet från dessa domslut i syfte att närmare redogöra för dess innehåll.

Den mest frekventa orsaken som företrädarna hänvisar till i domsluten rör deras eget allmäntillstånd (49 domslut), det kan handla om allt från allvarliga sjukdomar såsom cancer (B 261-18) till ospecificerade personliga problem (B 2026-18). Orsaken kan också gälla privata livskriser såsom skilsmässor (B 2484-17), vårdnadstvister (B 623-18) och sjukdomar inom familjen (B 5857-17). En del företrädare hänvisar till olika typer av olyckor såsom bilolyckor (B 1716-17) och misslyckade operationer (B 11642-18). Det finns också arbetsrelaterade faktorer som påverkat företrädarnas allmäntillstånd. Det kan exempelvis gälla utbrändhet och stress på grund av hög arbetsbelastning (B 171-18) men det kan också gälla depression och ångest som en följd av verksamhetsrelaterade bolagsproblem (B 219-18).

En annan vanligt förekommande orsak som företrädarna hänvisar till är diverse uppkomna konflikter och motsättningar mellan dem och bokförarna. Vem av parterna som ligger bakom problemet är dock tämligen jämnt fördelat. Av diagrammet ovan (figur 7) framkommer att bokförarna ligger bakom 23 fall av förseningar och företrädarna 21 fall av förseningar.

De problem som bokförarna förorsakar kan sammankopplas med att bokförarna är överbelastade, varför företrädarna i dessa fall uppger att de haft svårt att komma i kontakt med sina bokförare (B 925-18). Hit hör också att bokförarna ibland tar för lång tid på sig att utreda vissa affärstransaktioner (B 1716-17). Det kan också handla om att en bokföringsbyrå har anställt ny personal varför arbetet med årsredovisningen drar ut på tiden (B 447-18). I ett fall förekom även att bokföraren avlidit (B 2313-17). Andra exempel rör konflikter som uppkommer i samband med att en företrädare vill byta bokföringsbyrå och där bokföraren vägrat att lämna ifrån sig bokföringsunderlaget (B 2484-17). En del domar rör även situationer där företrädaren har förlitat sig på att bokföraren har fullgjort sitt uppdrag (B 2863-18).

Då vi tittar på vilka problem som företrädarna orsakar handlar det till stor del om konflikter kopplat till betalningar (B 987-18) där bokföringsbyråer i många fall väljer att avsluta bokföringsuppdragen på grund av uteblivna betalningar (B 1349-18). En annan vanligt förekommande orsak är att företrädarna inte överlämnat bokföringsunderlaget i tid till bokföraren (B 1749-18). Det finns också verksamhetsrelaterade orsaker som företrädarna hänvisar till som exempelvis rör svårigheten att ersätta personal som slutat (B 7639-18).

Andra orsaker som företrädarna hänvisar till handlar om att de har bristande bokföringskunskaper och bristande förståelse för hur näringsverksamheter bedrivs (B 4303-18), vilket vi kan utläsa i 17 domslut. I en del fall handlar det om att företrädarna har skött bokföringen trots att de har bristfälliga bokföringskunskaper (B 6714-18). I andra fall handlar det om att företrädarna inte har någon ekonomisk utbildning (B 13644-18) eller att de inte har full vetskap kring vilka skyldigheter uppdraget som styrelseledamot innefattar (B 3169-18), vilket framkommer i ett par domar där oerfarna företrädare tillsätts som styrelseledamöter på uppdrag av andra personer som egentligen är de faktiska företrädare i verksamheterna (B 1828-18).

Till området okunskap återfinns också brister hos företrädarna vad gäller förståelsen för regelverk kring företagande (8 domslut) och gällande straffbestämmelser avseende försenade årsredovisningar (23 domslut). Det kan exempelvis handla om att en företrädare saknar kunskap kring hur en årsredovisning upprättas (B 3167-17) eller att denne inte har kunnat hantera en årsredovisning i samband med en företagsrekonstruktion och fusion (B 6020-17). Det kan också utläsas att företrädare uppfattar lagstiftningen som komplicerad (B 1574-18) och att de inte är tillräckligt inlästa på lagstiftningen (B 7639-18).

Vad gäller okunskap i straffbestämmelserna uppger vissa företrädare att de blivit varse om reglerna först i samband med genomförda förhör (B 1349-18), andra företrädare har trots att det enbart skulle räcka med att betala de förseningsavgifter som Bolagsverket utfärdat (B 2076-18). En företrädare uppgav exempelvis att han inte haft någon medvetenhet kring straffbestämmelserna, då han tidigare kunnat förlita sig på sin bokföringsbyrå. Men då han inte längre hade råd att anlita någon bokföringshjälp har denna kunskap blivit känd för honom på senare tid (B 2092-18). Andra företrädare uppger att de delvis har kunskap kring straffbestämmelserna. De är medvetna om att det kan vara straffbart att inte upprätta någon årsredovisning alls men de har inte haft någon kännedom om att det skulle vara straffbart att upprätta den för sent (B 64-18).

Andra vanliga orsaker som företrädarna hänvisar till kan kopplas till verksamhetsrelaterade problem såsom hög arbetsbelastning (nio domslut), administrativa problem (elva domslut) och förhållanden i samband med nystartade/ej påbörjade verksamheter (sex domslut). Vad gäller orsaker som har sin grund i för hög arbetsbelastning så handlar det vanligtvis om att företrädarna haft för mycket att göra,

varför årsredovisningarna inte blivit prioriterade (B 582-18). I ett fall framgår att företrädaren arbetat dygnet runt då bolaget krävt mycket tid. Företrädaren har i domen uppgett att denne valt att prioritera sina kunder framför allt annat. Företrädaren uppger att han förmodligen skulle ha sjukskrivit sig om han varit en vanlig anställd, men att det inte varit ett alternativ för honom som ensam styrelseledamot i bolaget (B 1703-18).

Förseningar som har sin grund i verksamhetsadministrativa orsaker rör exempelvis byte av lönesystem, (B 373-18), utdragna affärsuppgörelser med andra bolag (B 2076-18), bristande interna kontroller (B 94-18) samt att bokföringsunderlag har omhändertagits av Skatteverket i samband med revision. Det kan också handla om att företrädare inte fått betalt för utförda tjänster varför pengarna till slut tagit slut i bolaget (B 7229-18). I andra fall handlar det om att företrädaren varit pressad på grund av affärsmässiga förhållanden (B 1259-18) och att handlingsplaner inte har upprättats, trots att bolaget varit försenade med årsredovisningarna vid flera tillfällen tidigare (B 3792-18).

Orsaker som rör nystartade verksamheter eller verksamheter som inte varit speciellt aktiva, kan exempelvis handla om att bolag inte haft några affärstransaktioner eller några kunder. En företrädare menar att någon tredje part inte har kommit till skada av att årsredovisningen har lämnats in för sent (B 3095-18). I andra fall kan det handla om att bolag haft enstaka affärstransaktioner (B 756-18) eller där bolag haft en blygsam omsättning (B 960-18).

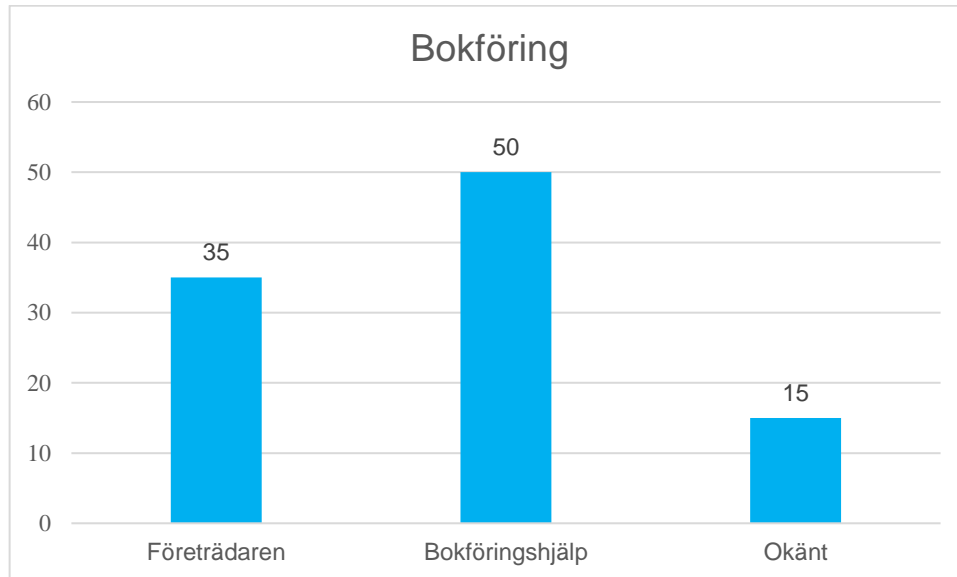
Utöver ovannämnda förhållanden hänvisar företrädarna till faktorer som kan sammankopplas med ekonomiska svårigheter (16 domar). Ekonomiska svårigheter kan uppstå av olika anledningar, en del företrädare hänvisar till dålig omsättning och svaga resultat (B 2681-18), en annan företrädare hänvisar till en uppkommen tvist som medfört att pengarna har tagit slut i bolaget (B 2076-18). Vanligt förekommande är att bolag på grund av dålig likviditet inte har råd att anlita någon som kan hjälpa till med den löpande bokföringen (B 94-18) eller med årsredovisningen (B 219-18). I ett domslut redogör exempelvis en företrädare för att han på grund av dålig likviditet valt att prioritera löneutbetalningar framför färdigställandet av årsredovisningen (B 2385-18). Det kan också handla om kostnadsbesparingar från företrädarens sida att inte anlita någon bokföringshjälp (B 5235-18).

Slutligen finns det orsaker som kan sammankopplas med allmäntillstånd hos anhöriga (13 domslut) och anställda (tre domslut) som påverkat företrädarnas arbetsförmåga. Det kan

exempelvis handla om att företrädarnas föräldrar och barn blivit sjuka (B 330-18, B 5857-17) eller avlidit (B 6714-18). I ett domslut redogjorde exempelvis en företrädare för att dennes ekonomiansvarige led av alkoholproblem varför fullgörandet av bokföringen och årsredovisningen blev lidande (B 1116-18).

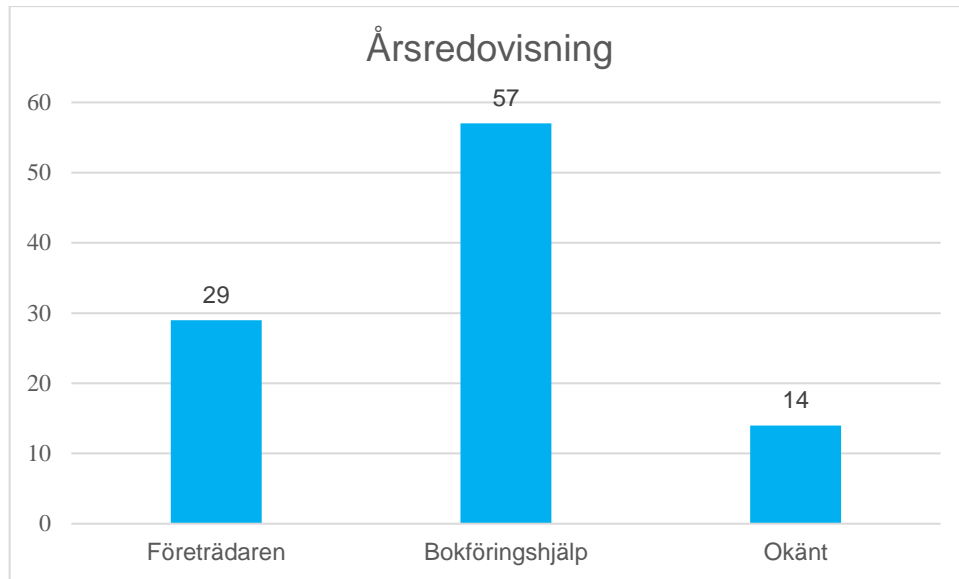
4.1.2 Samband mellan den försenade årsredovisningen och aktiebolagets egenskaper

Figur 8. Vem som skött den löpande bokföringen

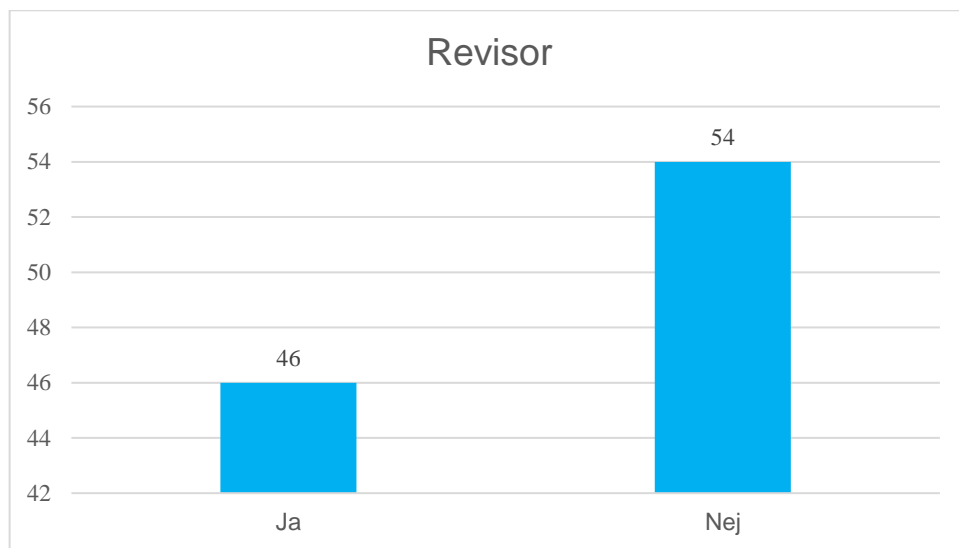
Av diagrammet ovan (figur 8) framgår att vår studie innefattar totalt 100 aktiebolag, där flertalet av bolagen väljer att ta hjälp med den löpande bokföringen, det gäller för totalt 50 av 100 bolag. Mestadels har företrädarna valt att anlita en extern bokföringsbyrå eller motsvarande. Av Bilaga 3 framgår att företrädarna i 12 av 50 fall anlitat bekanta/vänner (B 5596-18), anhöriga (B 3169-18) eller anställda (B 11545-18) till att sköta bokföringen. Av diagrammet framgår även att företrädarna i vissa fall sköter bokföringen på egen hand, det gäller för totalt 35 av 100 bolag. Dock föreligger ett antal okända förhållanden gällande vem som har skött bokföringen i några bolag då vissa domslut tenderar att vara väldigt kortfattade och innehållsfattiga (B 3792-18).

Av diagrammet nedan (figur 9) framgår att majoriteten av aktiebolagen i vår studie tenderar att anlita någon som hjälper dem att upprätta årsredovisningen. Mest förekommande är att företrädarna anlitar en extern bokföringsbyrå eller motsvarande, vilket gäller för totalt 57 av 100 bolag. Av Bilaga 3 framgår att bokföringshjälpen i nio fall avser hjälp från vänner/bekanta (B 5596-18), anhöriga (B 1828-18) eller anställda (B 6107-17).

Figur 9. Vem som har upprättat årsredovisningen

Av diagrammet ovan framkommer också att företrädarna i 29 bolag upprättar årsredovisningen på egen hand (B 547-18), även inom detta område föreligger en del okända förhållanden i domsluten kring vem som har upprättat årsredovisningen (B 756-18).

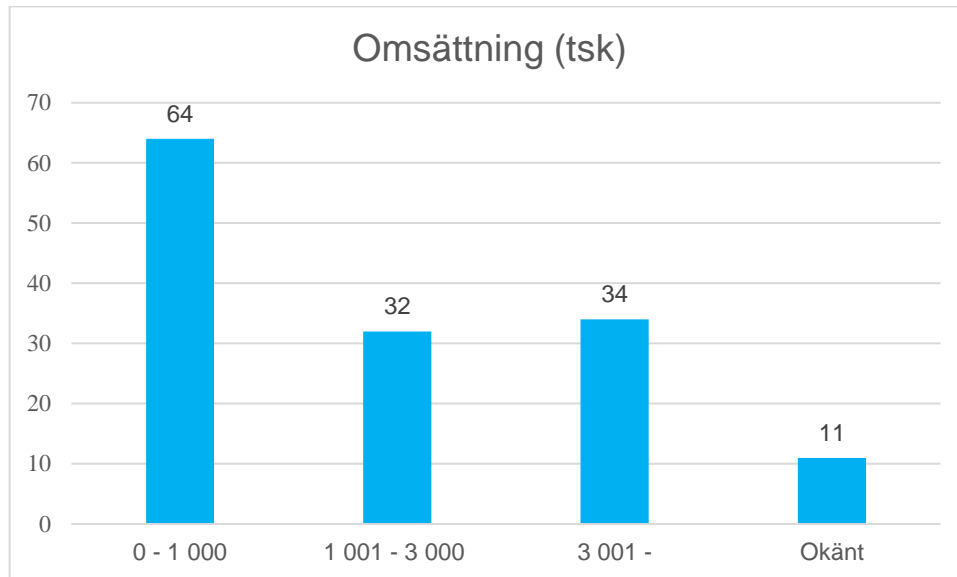

Figur 10. Om aktiebolagen haft revisor eller inte

Av diagrammet ovan (figur 10) framgår hur många av studiens aktiebolag som har anlitat revisor. Av diagrammet framgår att en knapp majoritet av bolagen saknar revisor. Av Bilaga 3 framgår även att 17 av 46 bolag som anlitat revisor, har haft krav på revisor. Övriga bolag har således anlitat revisor på frivillig basis.

Tittar vi på hur statistiken ser ut generellt för nystartade aktiebolag under 2018 visar uppgifter från Bolagsverket att enbart 2 979 av 29 888 bolag hade revisor (Bolagsverket, 2019).

Figur 11. Aktiebolagens omsättning

Av diagrammet ovan (figur 11) framgår att vår studie omfattar totalt 141 räkenskapsår. Att antalet räkenskapsår överstiger antalet aktiebolag i studien har att göra med att vissa domslut involverar fler än ett räkenskapsår, varför vi vill visa bolagens omsättning per räkenskapsår i syfte att ge en så tydlig bild som möjligt av bolagen då omsättningen kan variera från år till år.

Det vi kan utläsa av diagrammet är att 64 av 141 räkenskapsår uppvisar en omsättning som är 1 000 tkr eller mindre. Av Bilaga 3 framgår att 49 av 100 bolag i studien åtminstone redovisat ett räkenskapsår inom det spannet. Av Bilaga 3 framgår vidare att 8 av 64 räkenskapsår inte uppvisar någon omsättning alls vilket gäller för totalt sju bolag. Att bolag inte har någon omsättningen kan förklaras av att verksamheten exempelvis aldrig har kommit igång (B 64-18) eller att verksamheten varit vilande (B 3095-18).

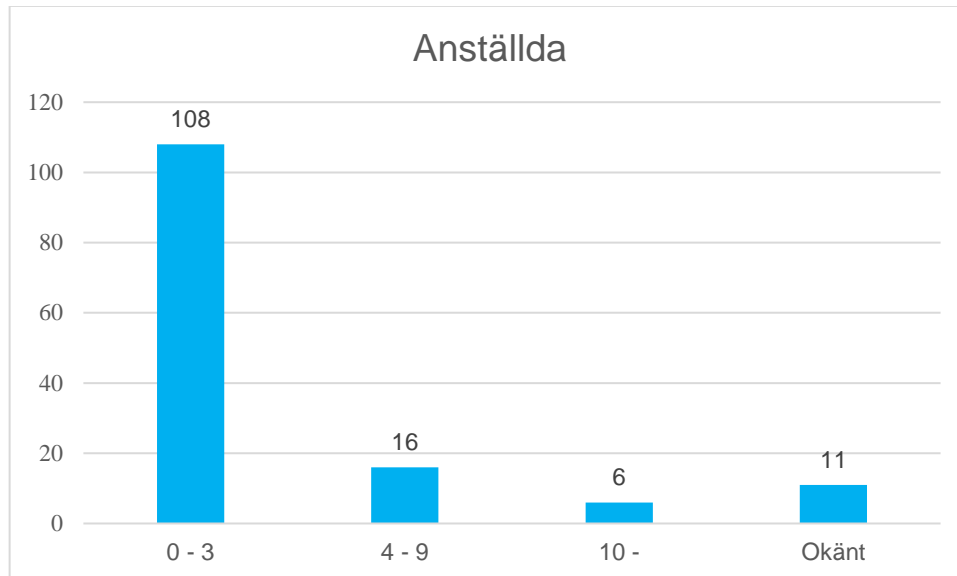
Av diagrammet ovan framgår även att 96 av 141 räkenskapsår uppvisar en omsättning som är 3 000 tkr eller mindre. Av Bilaga 3 framgår att 75 bolag i studien åtminstone haft ett räkenskapsår inom det spannet.

Av Bilaga 3 framgår slutligen att 5 av 141 räkenskapsår uppvisar en omsättning som överstiger 10 000 tkr, vilket gäller för tre av studiens undersökta bolag. Den högsta

omsättningen som påvisats gäller ett snabbväxande bolag med en omsättning om ca 13 500 tkr (B 11545-18).

Även inom detta område finns en del okända förhållanden. Det kan exempelvis gälla när information saknas i domsluten eller när en årsredovisning inte finns tillgänglig i databasen *InfoTorg Företag* (B 4303-18).

Figur 12. Antalet anställda hos aktiebolagen

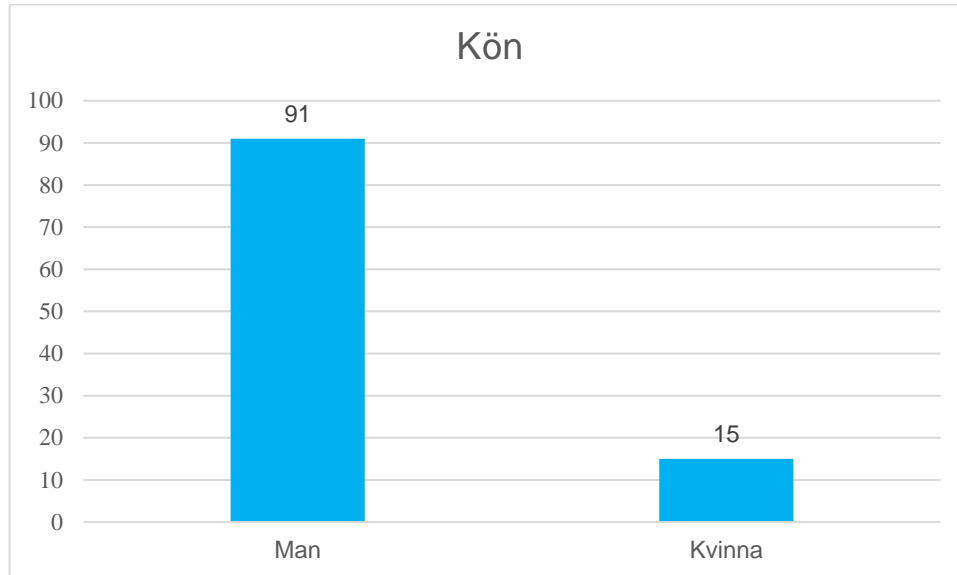
Det vi kan utläsa av diagrammet ovan (figur 12) är att vår studie mestadels innefattar bolag med få anställda, då 108 av 141 räkenskapsår ligger inom spannet 0-3 anställda. Av Bilaga 3 framgår att 42 av 108 räkenskapsår har noll anställda och 34 räkenskapsår har en anställd. Av samma bilaga framgår vidare att det är åtminstone 32 bolag som haft ett räkenskapsår med noll anställda (B 2896-18). Av Bilaga 3 framgår även att två bolag haft räkenskapsår med tolv anställda, vilket är det högsta antalet anställda som påvisats i vår studie (B 2772-17).

Tittar vi på hur statistiken ser ut generellt inom svenskt näringsliv klassas de flesta företag i Sverige som småföretag med färre än tio anställda, det gäller för hela 94 procent av Sveriges 1,2 miljoner företag. Tillsammans med de medelstora bolagen, som har 0 till 249 anställda, utgör de 99,9 procent av alla företag, vilket innebär att företag med 250 eller fler anställda endast utgör en promille av det totala antalet företag i Sverige. Ser vi istället till antalet anställda och omsättning förändras bilden. Även då storföretagen utgör en liten andel av antalet företag står de för nästan 40 procent av den totala omsättningen samt en tredjedel av antalet anställda i svenskt näringsliv. Vad gäller småföretagen (0-49

anställda) står de nästan för 40 procent av omsättningen samt 45 procent av de anställda, medan de medelstora företagen står för nästan 20 procent av omsättningen och antalet anställda (Tillväxtverket, 2019).

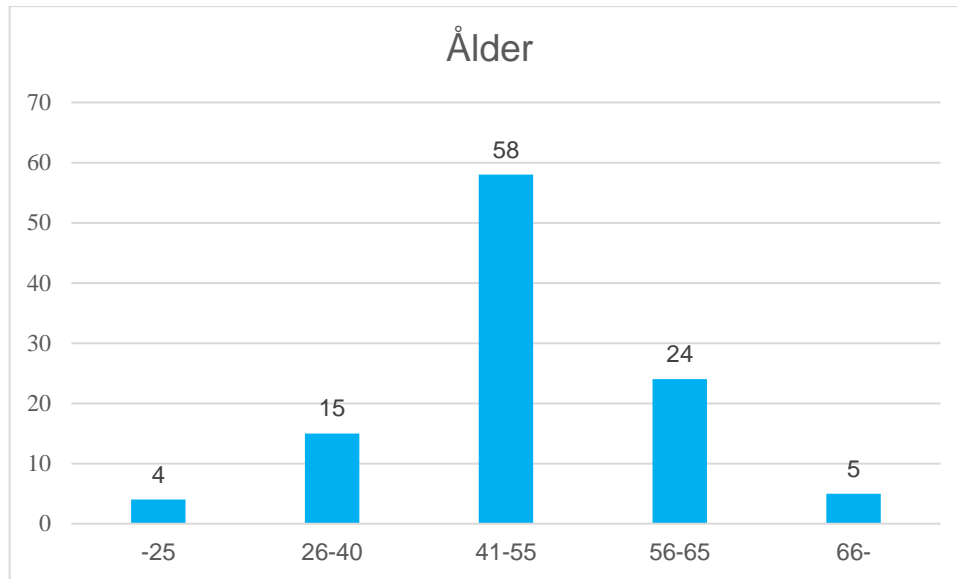
4.1.3 Samband mellan den försenade årsredovisningen och företrädarnas egenskaper

Figur 13. Kön på företrädarna

Av diagrammet ovan (figur 13) framgår att vår studie innefattar totalt 106 företrädare och att merparten av bolagen leds av män, enbart 15 av 106 företrädare är kvinnor. Att antalet företrädare är fler än antalet undersökta aktiebolag i studien, har att göra med att vissa bolag har två företrädare.

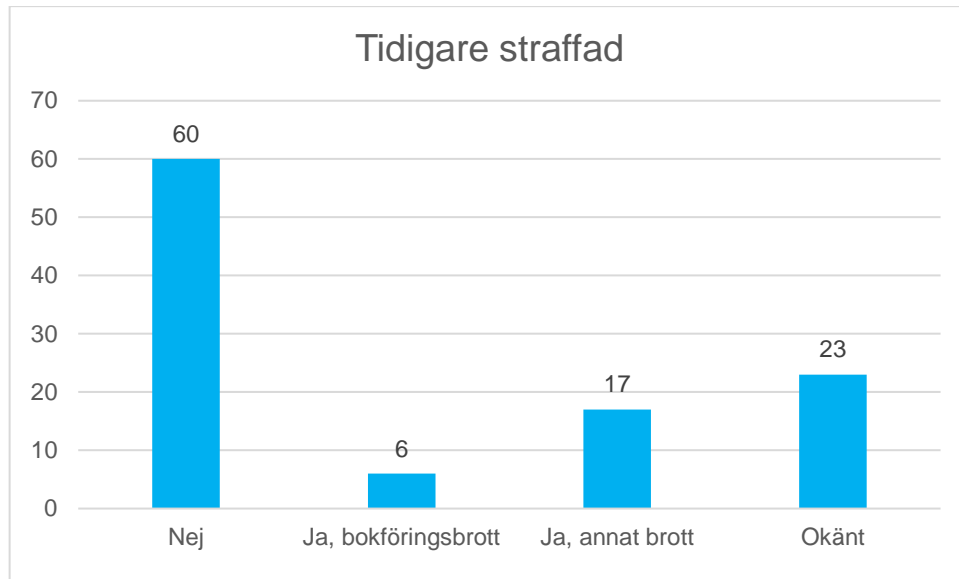
Ser vi till hur könsfördelningen ser ut generellt bland företagen inom svenskt näringsliv kan vi utläsa att kvinnor utgör en minoritet, omkring 30 procent, av företagarna, nystartade företag och operativa företagsledare i Sverige (som sköter ett företags löpande förvaltning) och att trenden varit relativt oförändrad under perioden 1997-2017 (Tillväxtanalys, 2018). Tittar vi specifikt på företagsformen aktiebolag framgår att 6 752 av 29 971 nystartade aktiebolag under 2018 leddes av kvinnor, vilket var en ökning med tre procent jämfört med 2017. Antalet nystartade aktiebolag ledda av män var 22 695 under 2018, vilket var en minskning med tre procent jämfört med 2017. För resterande 524 nystartade aktiebolag framgår inte könsfördelningen då uppgifterna är ofullständiga (Tillväxtanalys, 2019).

Figur 14. Företrädarnas ålder

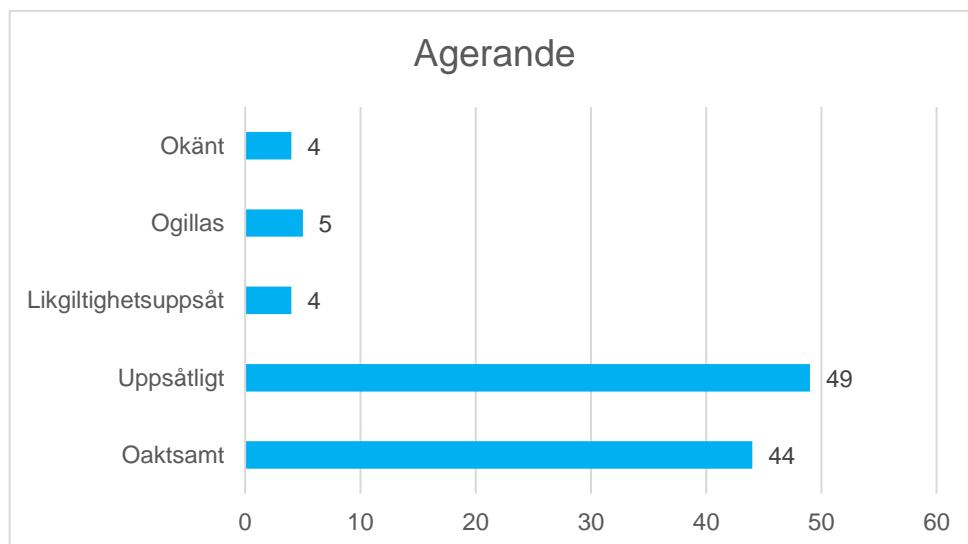
Av diagrammet ovan (figur 14) kan vi utläsa vilken ålder företrädarna hade vid tidpunkten för domslutens avkunnande under 2018. Utmärkande är att de flesta av företrädarna var 41 år eller äldre. Det gäller för totalt 87 av 106 företrädare. Endast fyra företrädare var yngre än 26 år. Av Bilaga 3 framgår att de två yngsta företrädarna i vår studie var 22 år vid tillfället för domen. I båda fallen har det handlat om att de yngre företrädarna har bedrivit aktiebolagen i nära sammankoppling med äldre närstående som också varit de egentliga företrädarna i bolagen (B 1828-18 och B 3169-18). Den äldste företrädaren som påträffats i studien var 76 år vid tillfället för domen (B 3708-17).

Tittar vi på hur åldersfördelningen ser ut generellt inom svenskt näringsliv för de 66 750 företag som startades i Sverige under 2018 kan vi utläsa att 24 procent av företagen startades av personer som var 30 år eller yngre (en minskning med två procent jämfört med 2017). 50 procent av företagen startades av personer i åldersgruppen 31 till 50 år (en minskning med tre procent jämfört med 2017) och 24 procent startades av personer som var 51 år eller äldre (en minskning med fyra procent jämfört med 2017). Resterande andelar av de nystartade företagen utgörs av okända uppgifter (Tillväxtanalys, 2019). Tittar vi istället på hur åldersfördelningen ser ut totalt bland företrädarna i Sverige utgör åldersgruppen 50-64 år den största gruppen av företrädare med 36,2 procent, därefter följer åldersgruppen 35-49 år med 32,2 procent och 65 år eller äldre med 20,9 procent. Vad gäller de yngre åldersgrupperna 35-49 och yngre än 25 år utgör de 9,6 procent respektive runt en procent av företrädarna i Sverige (Bolagsverket, 2017).

Figur 15. Företrädarna och tidigare straff

Av diagrammet ovan (figur 15) framgår huruvida företrädarna gjort sig skyldiga till brott bakåt i tiden. Det vi kan utläsa är att merparten av företrädarna är ostraffade sedan tidigare, enbart sex företrädare har dömts för bokföringsbrott. Det kan exempelvis handla om att företrädarna sedan tidigare gjort sig skyldiga för bokföringsbrott i samband med försenade årsredovisningar (B 756-18). Av diagrammet framgår att totalt 17 företrädare är dömda för andra brott, mestadels handlar det om trafikförseelser (B 2782-18). I likhet med övriga områden finns även här ett antal okända förhållanden kring företrädarnas straffrättsliga bakgrund.

Figur 16. Företrädarnas agerande

Av diagrammet ovan (figur 16) framgår att merparten av företrädarna blivit dömda för bokföringsbrott på grund av uppsåtligt eller av oaktsamt agerande. Av diagrammet framgår även att endast fem företrädare har undgått ansvar för bokföringsbrott (ogillas).

Inledningsvis kan sägas att det är svårt att återge en kort summering av tingsrätternas samtliga 106 bedömningar för aktiebolagens respektive företrädare då varje domslut är unikt. Det som går att fastställa är att de flesta tingsrätter vanligtvis inleder sin argumentation med att hävda att den försenade årsredovisningen objektivt sett utgör ett bokföringsbrott då rörelsens ekonomiska resultat och ställning inte i huvudsak kunnat bedömas med ledning av bokföringen. Här hänvisar tingsrätterna vanligtvis till NJA 2004 som presenterades i det inledande kapitlet. Därefter bemöter domstolen de omständigheter som företrädarna har anfört i syfte att fastställa på vilka grunder brottet har begåtts.

I en dom (B 1821-18) redogjorde en företrädare exempelvis för att bolagets årsredovisning blev försenad då hon drabbats av personliga problem och ekonomiska svårigheter. Här har domstolen argumenterat för att företrädaren i fallet varit medveten om sina skyldigheter men ändå inte fullgjort dem, därav tingsrätten menar att hennes underlåtenhet varit uppsåtlig. Vad företrädaren har anfört har inte befriat henne från ansvar. I en annan dom (B 634-18) har en företrädare dömts för uppsåtligt bokföringsbrott då han medvetet valt att inte prioritera årsredovisningen. Att företrädaren inte visste om att en försenad årsredovisning utgjorde ett brott har inte befriat honom från straffrättsligt ansvar.

I en dom (B 13644-18) redogjorde en företrädare för att han inte hade fått någon information om att årsredovisningen inte var inlämnad till Bolagsverket. Av domen framgår att företrädaren anlitat en extern bokförare då han själv inte hade kunskap om aktiebolag eller bokföring, men då företrädaren fick svårt att betala för bokförarens tjänster avbröts samarbetet, vilket föranledde att årsredovisningen försenades. Tingsrätten argumenterar i domen att företrädaren har ett stort ansvar att tillse att årsredovisningen upprätthålls och skickas in. Vidare påpekar tingsrätten att företrädaren inte vidtagit tillräckliga åtgärder för att undgå ansvar för oaktsamhetsbrott. I en annan dom (B 6020-17) dömdes en företrädare till ett oaktsamt bokföringsbrott då han underlåtit att söka hjälp med företaget när han blev sjuk. Tingsrätten anser därav att han inte har agerat tillräckligt för att tillse att bolaget kunnat fullgöra sina åligganden.

I en annan dom (B 4303-18), där företrädaren friades, framkom att företrädaren hade begränsade kunskaper i ekonomi och i att driva aktiebolag, därav anlidade företrädaren en extern redovisningsbyrå. Av domen framgår att företrädaren informerat bokföraren om att han skulle höra av sig till företrädaren vid minsta problem då företrädaren varit mån om att bokföringen skulle skötas. Företrädaren berättar i domen att han kontaktade bokföraren direkt när han blev varse om att Bolagsverket inte hade erhållit bolagets årsredovisning. Företrädaren minns dock inte vilket svar han fick av bokföraren. Av domen framgår att tingsrätten argumenterat för att företrädaren inte har fullgjort sitt ansvar enbart genom att han anlitat en redovisningsbyrå, men tingsrätten bedömer ändå att omständigheterna är sådana att de friar företrädaren från brottslig oaktsamhet.

4.1.4 Sammanfattning av domslutsanalysen

Av domslutsanalysen framgår att de tre vanligaste orsakerna som företrädarna hänvisar till som förklaring till varför årsredovisningen lämnas in för sent till Bolagsverket är enligt följande. Vanligast är orsaker som kan kopplas till deras eget allmäntillstånd (49 av 199 orsaker). Därefter gäller det diverse konflikter mellan företrädare och bokförare (44 av 199 orsaker) samt bristande kunskap hos företrädarna gällande straffbestämmelserna (23 av 199 orsaker), det vill säga att de inte varit medvetna om att den försenade årsredovisningen utgör ett brott.

Av domslutsanalysen framgår även att de flesta aktiebolagen i vår studie anlitat bokföringshjälp (50 av 100 bolag) och hjälp med att upprätta årsredovisningen (57 av 100 bolag). Det framgår även att en knapp majoritet av bolagen saknar revisor (54 av 100 bolag) och att 17 av 46 bolag som anlitat revisor har haft krav på revisor. Det framgår också att flertalet av aktiebolagen i vår studie är små bolag med en omsättning under 1 miljon kronor (64 av 141 räkenskapsår) och med 0-3 anställda (108 av 141 räkenskapsår).

Vad gäller företrädaren visar domslutsanalysen att en klar majoritet av aktiebolagens företrädare är män (91 av 106 företrädare) och att de flesta tillhör åldersgruppen 41-55 år (58 av 106 företrädare). De bolag som ingår i vår studie överensstämmer således med den bild som finns beskriven i statistiken för både företag och företrädare inom svenskt näringsliv. Av vår analys framgår slutligen att de flesta företrädarna är ostraffade sedan tidigare (60 av 106 företrädare).

4.2 Revisorernas syn på orsaker till den försenade årsredovisningen

Nedan följer en sammanställning av intervjuerna som är utförda med tio revisorer från spridda platser i Sverige. Det som presenteras kommer att vara det vi anser är av största relevans för studiens utgångspunkt.

4.2.1 Presentation av revisorer

Respondent	Yrkesroll	Yrkeserfarenhet	Datum
1	Auktoriserad revisor	13 år	2019-10-28
2	Auktoriserad revisor	15 år	2019-10-29
3	Auktoriserad revisor och Riskmanager	29 år	2019-11-01
4	Auktoriserad revisor	7,5 år	2019-11-04
5	Auktoriserad revisor	37 år	2019-11-06
6	Auktoriserad revisor	5 år	2019-12-02
7	Auktoriserad revisor och kontorschef	20 år	2019-12-03
8	Assistent manager revision	3,5 år	2019-12-03
9	Auktoriserad revisor	30 år	2019-12-04
10	Revisorsassistent	3 år	2019-12-06

Figur 17. Sammanställning av revisorer

4.2.2 Orsaker till försenad årsredovisning enligt revisorn

När vi ställde frågan vilka orsaker som kan förklara varför årsredovisningar lämnas in för sent till Bolagsverket fick vi svar från sju av tio revisorer att de tror att det är den bristfälliga bokföringen som är den största anledningen.

"Dåliga rutiner avseende löpande bokföring, släpande bokföring, bristande avstämningar av väsentliga balanskonton månadsvis gör att den administrativa bördan blir alldeles för stor i samband med bokslutet och att "problemet" skjuts upp hela tiden, bristande kompetens hos personal (ekonomifunktionen) eller extern redovisningsbyrå. Sen är det oftast fel personer som hanterar det administrativa (personer i ledningen eller som egentligen ska ut och sälja företagets tjänster/produkter)." (Revisor 1)

Majoriteten av de tillfrågade nämner slarv och misskötsel som en bidragande faktor, att det är bristande ordning och reda inom det administrativa arbetet.

Det finns en mängd olika förklaringar men egentligen ingen ursäkt. 7 månader är en lång tid och att inte lämna in i tid är enligt min mening svagt. Några av de vanligaste orsakerna är: Dålig ordning och reda i företaget, sjukdom hos nyckelperson, interna stridigheter i företaget som blockerar slutförandet. Slarv och dålig ordning är nog den mest förekommande enligt min erfarenhet." (Revisor 3)

Vidare nämner två revisorer att sjukdom hos den ansvariga är ett av problemen samt att kunden inte lämnar in sitt material i tid.

4.2.3 Orsaker till försenad årsredovisning enligt företagsledningen

När revisorerna fick frågan vilka orsaker företagsledningen brukar ange som förklaring till varför årsredovisningar blir försenade är det största skälet brist på tid. Enligt fyra revisorer skyller många företrädare också på sin redovisningskonsult som inte skött sitt uppdrag. En av revisorerna menar att en del ger som förklaring att de inte vill offentliggöra viss information, som kan vara både av den negativa men också den positiva sortens information.

”Har hänt något på den privata sidan som gör att man fått skjuta på bokslutet, för dålig prioritering. Eller att det är något annat som kommit emellan, såsom förhandling med nya kunder, resor etc. Eller så skyller man på redovisningskonsulten.” (Revisor 1)

Några andra anledningar som anges är sjukdom, andra privata händelser, bristande kunskap inom regelverken, inväntar underlag, eller så har de helt enkelt glömt bort det.

“Sjukdom, skyller på redovisningsbyrån, har inte hunnit eller bara lojhet.” (Revisor 9)

4.2.4 Revisorns åtgärder och klientens agerande gentemot revisorns handlande

Revisorerna fick frågan om vilka åtgärder de brukar vidta i syfte att förhindra att årsredovisningar blir försenade, samtliga svarade att de påminner sina klienter på ett eller annat sätt om konsekvenser vid sen inlämning. De påminner och varnar om att det är ekonomiskt brottsligt, oren revisionsberättelse, förseningsavgifter och reglerna enligt aktiebolagslagen. Revisorerna försöker samtidigt hålla kontinuerlig kontakt med sina kunder och påminna om att lämna in material i tid för att förhindra förseningar, vi fick väldigt enhetliga svar från alla revisorer i den frågan.

Hur klienterna agerar i förhållande till revisorns handlande är varierande. Majoriteten av revisorerna anser att kunderna uppskattar påminnelserna men att det inte alltid har effekt. Två av revisorerna upplever att företagsledningen inte tar allvarligt på det och deras åtgärder inte har någon effekt.

”Ger i normalfallet effekt men det varierar beroende på kunden och vad som är problemet. Om t ex en ensamföretagare gått in i väggen och inte förmår ta tag i frågan kan det vara mycket svårt att komma vidare. Det är nog tyvärr en vanlig orsak till att ärendet går så långt som till Ekobrottsmyndigheten för utredning av misstänkt bokföringsbrott.” (Revisor 3)

Två av revisorerna menar att det beror på av vilken anledning årsredovisningen lämnas in sent vilken effekt deras åtgärder får. Som citatet ovan visar är sjukdom en av orsakerna till att ledningen inte agerar. En annan revisor menar istället på att det kan bero på att de avsiktligt inte vill lämna in årsredovisningen och då hjälper inte deras påminnelser och andra åtgärder.

4.2.5 Oaktsamt eller uppsåtligt agerande hos företagsledningen

På frågan om revisorerna upplever att försenade årsredovisningar är ett resultat av oaktsamt eller uppsåtligt beteenden från företagsledningens sida svarar åtta av tio revisorer att beteendet oftast är oaktsamt. Revisor 1 anger att *”Oftast har man inget motiv med att vara sen, bara att man är väldigt strulig och ostrukturerad.”*

Revisor 3 är av samma åsikt och lyfter fram att *”Uppsåtligt beteende är i detta sammanhang mycket ovanligt. Det är i så gott som alltid oaktsamhet som ligger bakom; ibland med varierande grad av förmildrande omständigheter.”*

Revisor 4 lägger tyngdpunkten på större bolag, då han menar att beteendet är uppsåtligt; *”[...] alla bolag som är så pass stora att de måste ha revisor vet att det skall avlämnas en årsredovisning.”*

Revisor 10 upplever att företagsledningens motiv kan vara en blandning av oaktsamt och uppsåtligt beteende, *”[...] många gånger kan företagsledningen i mindre bolag inte ha full koll på regelverket.”*

Sammanfattningsvis anser majoriteten av revisorerna att det oaktsamma beteendet som leder till att årsredovisningar lämnas in sent beror på okunskap om regelverket, slarv och ostrukturerat ekonomiarbete i företaget.

4.2.6 Likheter mellan bolagen

På frågan om det finns någon likhet mellan de bolag som lämnar in årsredovisningen sent svarar fyra av tio att de inte kan se några likheter, en revisor motiverar sitt svar med att beteendet är kopplat till den enskilda individen och inte bolagen.

Sex av tio revisorer upplever att det främst är mindre bolag som lämnar in årsredovisningen sent. Revisor 3 lyfter fram att *”Mycket små bolag (ofta enmansbolag)*

torde vara överrepresenterade. Inte så konstigt då det där finns begränsningar i att någon kan reagera och rycka in och hjälpa till när det administrativa fallerar.”

4.2.7 Likheter mellan företrädarna

Sex av tio revisorer upplever inte att det finns någon likhet mellan de personer som företräder bolagen som lämnar in årsredovisningen sent. Revisor 3 ser inga tydliga mönster och poängterar att *”Slarvers finns i alla grupper och sjukdom kan drabba alla.”*

Två revisorer ser en likhet i att de berörda bolagen företräds av män medan en annan revisor upplever att bolagen drivs av entreprenörer med sinnet inställt på något annat än att sköta sina papper. Revisor 9 lyfter fram att *”När det beror på lojhet är det enbart en personlig egenskap”*.

4.2.8 Den professionella bokföringshjälpens påverkan på årsredovisningens inlämnade

Samtliga revisorer anser att de bolag som anlitar professionell bokföringshjälp oftare lämnar in sin årsredovisning i tid i jämförelse med de bolag som sköter sin bokföring själv.

Revisor 6 menar att *”Bolag med egen personal som gör redovisningen är oftast större bolag som brukar lämna in i tid. Mindre bolag som inte tar hjälp är enligt min uppfattning dem som oftast av oaksamhet lämnar in sent.”* Revisor 3 lyfter fram betydelsen av styrelsens ansvar för årsredovisningens inlämnande då denne beskriver att *”Professionell hjälp och påstötare minskar risken för att bli sen. Till sjuende och sist ankommer det dock på styrelsen att se till att gå i mål så det är ingen garanti.”*

4.2.9 Sammanfattning av intervjuer

Av intervjuerna framgår att sju av tio revisorer anser att bristfällig redovisning är den största orsaken till att årsredovisningar lämnas in för sent men även sjukdom hos den ansvarige personen och för sent inlämnat material anges som orsaker. Vanliga förklaringar från företagsledningens sida är brist på tid och att ansvarig redovisningskonsult inte har skött sitt uppdrag men de nämner även personliga skäl och bristande kunskap som bakomliggande orsaker.

Samtliga revisorer anger att de i syfte att förhindra försenade årsredovisningar påminner sina klienter om konsekvenserna vid sen inlämning av årsredovisningen. Majoriteten av företrädarna uppskattar revisorerens påminnelser, men två av revisorerna uppger att deras

påminnelser inte tas på allvar och att åtgärderna inte har någon effekt. Åtta av tio revisorer anser att den försenade årsredovisningen är ett resultat av oaktsamt beteende och att företrädarna oftast inte har något motiv med att vara sen. En revisor anser att beteendet är en blandning av oaktsamhet och uppsåt då företrädarna i mindre bolag kanske inte har tillräcklig kunskap om regelverket medan en annan revisor anser att större bolag med krav på att ha revisor är medvetna om att en årsredovisning skall lämnas in.

Ungefär hälften av revisorerna kan inte se någon likhet mellan vare sig bolag eller företrädare. De likheter som kan ses av revisorerna på bolagsnivå är att det ofta rör sig om mindre bolag medan det bland företrädarna kan ses likheter i att bolagen bedrivs av män eller entreprenörer med siktet inställt på annat än att sköta sina papper. Samtliga revisorer uppger att de bolag som anlitar professionell bokföringshjälp oftare lämnar in sin årsredovisning i tid jämfört med de bolag som sköter sin bokföring själv.

5 Analys

Nedan kopplar vi samman teori och empiri för att besvara studiens frågeställningar och syfte. Vi kommer att förklara hur orsakerna vi har identifierat, som företrädarna har lämnat i domslut och som revisorerna lämnat i intervjuer, förhåller sig till vår analysmodell som presenterats i kapitel 3, för att förstå varför årsredovisningar lämnas in för sent till Bolagsverket. Den förståelse som analysen frambringat kommer att ligga till grund för våra slutsatser.

5.1 Orsaker som kan förklaras av bristande företagaransvar och okunskap om regelverk

Av domslutsanalysen och intervjuerna med revisorerna, kan vi se att många orsaker till den försenade årsredovisningen kan sammankopplas med att företrädare har bristande förståelse för företagaransvaret och för de regelverk som råder kring årsredovisningen. Av domslutsanalysen kan vi se att ovanstående gäller för totalt 48 av 199 orsaker som vi har identifierat.

De flesta aktiebolag i vår studie är mindre bolag med låg omsättning och med ett fåtal anställda, där företrädarna i många fall driver bolaget på egen hand med fullständigt ansvar för bolagens löpande förvaltning (Holmqvist, 2013). Under dessa förutsättningar krävs således att företrädarna har god kännedom kring regelverken då företrädarna inte kan förlita sig på andra personers kunskaper. Att företrädarna i mindre bolag är utsatta framgår också av våra intervjuer då revisorerna menar att företrädarna inte kan förlita sig på att andra personer kan hjälpa till när det administrativa fallerar. Av domslutsanalysen framgår också att företrädare, på grund av ekonomiska svårigheter, har svårt att anlita och behålla professionell bokföringshjälp vilket sätter företrädarna i en svår situation när den egna kunskapen inte räcker till (B 94-18). Av domslutsanalysen framgår även att företrädarna har svårt att fullgöra företagaransvaret och sina skyldigheter som styrelseledamöter när de drabbas av diverse sjukdomar och problem, detta då nästan hälften av alla försenade årsredovisningar kan sammankopplas med företrädarnas egna allmäntillstånd. Detta kan vi också utläsa av domsluten då tingsrätterna menar att företrädarna inte agerar tillräckligt för att tillse att bolagens löpande förvaltning fullgörs även då företrädarna inte själva har möjligheten eller orken (B 6020-17). Detta då företrädarna alltid har det yttersta ansvaret för bolagens förvaltning även då exempelvis en extern redovisningsbyrå har anlåtats (B 4303-18).

Av domslutsanalysen framgår även att det finns brister när det gäller företrädarnas förståelse för regelverken kring företagande generellt och hur bolagets ekonomi ska skötas. Av intervjuerna framgår också att merparten av revisorerna tror att det är den bristfälliga bokföringen som kan förklara varför årsredovisningar försenas. Exempelvis framkom av domslutsanalysen att företrädare har haft ansvaret för bolagets löpande bokföring och årsredovisning, trots att förståelse för regelverk eller kunskap kring hur en årsredovisning ska upprättas saknas (B 3167-17). I andra fall framkom att företrädare tyckte att regelverken kring bokföring och företagande var för komplicerade och att företrädare inte var tillräckligt inlästa i regelverken (B 1574-18). Vissa av företrädarna har även hänvisat till bristande utbildningsbakgrund (B 13644-18). Ovanstående bild överensstämmer således med de svar revisorerna lämnade i intervjuerna, då en majoritet av revisorerna nämner slarv och misskötsel som en vanlig orsak till varför årsredovisningar lämnas in för sent. Det kan ifrågasättas om dessa företrädare har haft förmågan att kunna efterleva företagaransvaret och de skyldigheter en styrelseledamot är ålagda att utföra som att säkerställa att årsredovisningen fullgörs i enlighet med de lagar och bestämmelser som finns. I andra fall framgår det även att företrädare blivit tillsatta som styrelseledamöter av utomstående personer som agerat faktiska företrädare (B 1828-18). Dessa fall tyder på dålig vetskap kring regelverken och vilka skyldigheter en styrelseledamot har då det inte är tillåtet att tillsätta en styrelse som inte har för avsikt att vara delaktig i verksamheten (Holmqvist, 2013).

Det vi också kan utläsa är att många företrädare saknar specifik kunskap kring de straffbestämmelser som gäller för sen årsredovisning (B 1349-18), detta kan således förklara varför årsredovisningar lämnas in för sent, då företrädarna varken är medvetna om förseningens konsekvenser eller är inlästa på de regelverk som finns beskrivna i bokföringslagen eller årsredovisningslagen. Att inte lämna in årsredovisningen inom föreskriven tid räknas som ett bokföringsbrott (NJA, 2004) och det är styrelsens ansvar att se till att årsredovisningen upprättas och lämnas in till Bolagsverket i tid (Holmqvist, 2013).

5.2 Revisorns betydelse för företagsledningen

På grund av revisionspliktens avskaffande är inte alla aktiebolag skyldiga att tillsätta en revisor. Det finns numera villkor som måste uppfyllas gällande omsättning, antal

anställda och balansomslutning för att ett aktiebolag ska omfattas av revisorskravet (1§ 9 kap Aktiebolagslagen 2005:551).

Vid försenade årsredovisningar ska revisorn vidta en viss handlingsplan enligt ett yttrande från FAR (2019). Styrelsen är skyldig att förse revisorn med de räkenskapshandlingar som ska granskas, lämnas inte dessa uppgifter in inom föreskriven tid är revisorn skyldig att uppmärksamma styrelsen om deras åligganden. Revisorn måste även påvisa för ledningen att det är ett brott att inte lämna in årsredovisningen i tid (FAR 2019). I de genomförda intervjuerna svarade samtliga revisorer att de uppmärksammar företagsledningen vad gäller de konsekvenser som föreligger vid sen inlämning. Revisorn har en viktig funktion när det gäller att utöva påtryckningar samt att informera företagsledningen kring betydelsen av att skicka in en årsredovisning i tid. Om uppmaningarna från revisorerna har någon effekt var det delade meningar om. Två av revisorerna menade att det beror på av vilken anledning årsredovisningen lämnas in för sent. I de fall en företrädare exempelvis driver verksamheten på egen hand och blir sjuk är det vanligtvis svårt för revisorn att nå ett resultat med sina påtryckningar. I vår domslutsanalys kan vi se att en knapp majoritet av aktiebolagen saknar revisor, dessa bolag saknar således möjligheten att få professionell hjälp och stöd med att få årsredovisningen inlämnad i tid. Att bolag saknar revisor kan således vara en förklaring till varför årsredovisningar lämnas in för sent. Vi kan utläsa att det inte är någon garanti att årsredovisningar lämnas in i tid även då en revisor har anlåtats, detta då studien innefattar 46 bolag som har anlåtats revisor men som ändå har kommit in med årsredovisningen för sent.

I domslutsanalysen framgår att ungefär hälften av företrädarna tar hjälp med den löpande bokföringen och med att upprätta årsredovisningen av en extern bokföringsbyrå eller liknande. Att bokföringsbyrån i sin tur inte lämnar årsredovisningen och bokföringen i tid till en revisor är av olika anledningar. Mestadels, i 44 av 100 bolag, handlar det om diverse konflikter mellan bokförare och företrädare där konfliktens ursprung både kan orsakas av bokförare och företrädare. Det kan exempelvis handla om att företrädare har svårt att få kontakt med bokföringsbyrån för att de är överbelastade eller att bokförare tar för lång tid på sig att uträtta sitt arbete (B 925-18 och B 1716-17). I de fall företrädarna ligger bakom konflikten handlar det oftast om uteblivna betalningar till bokföraren som

då valt att avsluta sitt uppdrag (B 987-18) eller att bokföraren inte fått in de underlag som ligger till grund för årsredovisningen (B 1749-18).

Av intervjuerna framgår att ungefär hälften av revisorerna anger att den vanligaste orsaken som företagsledningen anger till revisorn vid sent inlämnad årsredovisning är att de lägger ansvaret på bokföraren. Alla de tillfrågade revisorerna upplever dock att de bolag som anlitar extern bokföringshjälp är bättre på att lämna in i tid än de som upprättar bokföringen själva.

5.3 Orsaker som kan förklaras av hög arbets- och informationsbelastning

Av domslutsanalysen framgår att det är tio procent av företrädarna som uppger att årsredovisningen lämnats in sent på grund av för hög arbetsbelastning. Enligt Allvin (2006) är entreprenörer en utsatt yrkesgrupp då gränsdragningen mellan arbete och privatliv lätt suddas ut. Det leder till högre arbetsbelastning som lätt resulterar i svåra konsekvenser som stress och annan ohälsa. Att vara lättillgänglig och påpasslig gentemot sin omvärld ses idag ofta som ett krav i ett konkurrensutsatt arbetsliv och många har väldigt höga krav på sig själva (Albinsson och Arnesson 2018). I domslutsanalysen har hälften av företrädarna angett att de inte lämnat in årsredovisningen på grund av sjukdom och annan ohälsa som i vissa fall kan sammankopplas med utbrändhet och stress på grund av hög arbetsbelastning (B 171-18). Vi kan också utläsa en problematik hos företrädare som driver bolag på egen hand att de har svårt att sjukskriva sig, då ingen annan kan ta vid (B 1703-18). Den höga arbetsbelastningen innebär också att företrädare väljer att prioritera annat än årsredovisningen (B 582-18), vi kan därav utläsa att hög arbetsbelastning kan orsaka att årsredovisningar lämnas in för sent.

Då det skett stora förändringar inom informationsteknologins utveckling de senaste åren har det resulterat i att individer är mer flexibla inom sina arbeten och kan arbeta gränslöst. Nya krav ställs utifrån detta och det kan lätt orsaka stress, ett exempel är att individer förväntas vara tillgängliga via mail eller liknande i mycket större utsträckning än förut (Allvin, 2006). Gränslöst arbete tillsammans med en otydlig fördelning mellan arbete och privatliv kan anses som en riskfaktor för hög arbetsbelastning.

Vid intervjuerna med revisorerna framgick det att företagsledningen ofta uppger att anledningen till den sena inlämningen är att tiden inte har räckt till. Många menar att de inte hunnit med att upprätta en årsredovisning då de haft för mycket arbete att stå i. Detta

argument bekräftar Daniel Örtqvist (2007) som menar att företagare ofta behöver uppoffra även sin privata tid för arbetet och upplever därav mycket stress. Av vår domslutsanalys framgår också att företrädare som ansvarar för bolaget på egen hand vanligtvis har svårt att sköta bolaget i samband med diverse livskriser såsom skilsmässor (B 2484-17) och vårdnadstvister (B 623-18).

För att minimera risken för hälsokonsekvenser beroende på hög arbetsbelastning behövs noggrann planering och ordnade strategier inom arbetet (Allvin, 2006). Av intervjuerna framgår att majoriteten av revisorerna anser att det ofta är mycket slarv och bristande ordning och reda inom det administrativa som bidrar till sen årsredovisning. Vissa revisorer menar att en anledning är att det råder dålig planering hos företagsledningen, detta framgår också av domslutsanalysen, då en del förseningar har sin grund i verksamhetsadministrativa orsaker såsom bristande handlingsplaner (B 3792-18).

Att informationsflödet har ökat i takt med att tekniken utvecklats är något som i stort sett alla drabbas av. Informationsbelastning är ett begrepp som betyder att individer träffas av så mycket information att de inte har kapacitet att bearbeta den. För att kunna bearbeta flödet av information krävs effektivare arbete och fler arbetstimmar. Informationsbelastningen leder således till stress och överansträngning (Tarafdar et al., 2010). Att informationsutbudet ökat markant kan vara en orsak till de sent inlämnade årsredovisningarna således att det resulterat i stress och ohälsa som är den vanligast angivna orsaken i domslutsanalysen.

Enligt Schneider (1987) är det inte mängden information som är av betydelse utan vad informationen belyser. Finansiell information är svårbegriplig och det finns idag ett väldigt stort utbud. Det är svårt att avgöra vad som är korrekt och vad som är inkorrekt information (Parrish, 2019). I intervjuerna nämner två revisorer att det är bristande kompetens inom det ekonomiska och regler kring årsredovisningen som är orsaken till att årsredovisningen är sen. I domslutsanalysen är det ungefär 20 procent av företrädarna som hävdar att de har bristande kunskap inom bokföring och företagande och 20 procent av företrädarna nämner att de har mindre kunskaper inom straffbestämmelserna. Det enorma utbudet av finansiell information kan alltså vara till nackdel för förståelsen av innehållet samtidigt som innehållet är svårbegripligt för en person som saknar expertis.

5.4 Koppling mellan orsakerna och bolagens/företrädarnas egenskaper

De likheter studien visar som finns mellan bolagen är att det främst är medelålders män som förekommer i domsluten. Tillväxtanalys (2018) som för statistik över bolag i Sverige visar dock att det är främst män som företräder bolag generellt så att det skulle vara fler män än kvinnor som lämnar in årsredovisningen visar studien inget samband över.

En förbindelse mellan bolagen är att de flesta i domslutsanalysen är av mindre karaktär med relativt liten omsättning och få anställda. Att det är mindre bolag som inte lämnar in sin årsredovisning skulle kunna förklaras av att de mindre bolagen saknar revisionsplikt och som förklarat i ovanstående stycke förgår möjligheten av professionell hjälp.

Att många av bolagen i domslutsanalysen har liten omsättning eller ingen omsättning alls sammanfaller med de orsaker företrädarna anger om dålig ekonomi. Företrädarna har således inte råd att anlita hjälp med bokföringen. Den övergripande dåliga kunskapen om redovisning och regelverken leder till att årsredovisningen inte kan lämnas in i tid till bolagsverket.

6 Slutsats

I detta kapitel redogör vi för våra slutsatser som ämnar besvara uppsatsens problemformuleringar och syfte. Kapitlet redogör även för studiens implikationer och begränsningar samt förslag på vidare forskning.

6.1 Återkoppling till syfte och problemformulering

Syftet med den här studien har varit att identifiera och kartlägga vilka orsaker som kan förklara varför aktiebolag lämnar in årsredovisningen för sent till Bolagsverket. Syftet har vidare varit att analysera vad som kännetecknar de aktiebolag som lämnar in årsredovisningen för sent. För att uppfylla syftet har nedanstående frågeställningar formulerats:

- Vilka orsaker kan förklara varför aktiebolag lämnar in årsredovisningen för sent till Bolagsverket?
- Vad kännetecknar de aktiebolag som lämnar in årsredovisningen för sent?

Syftet med studien har uppnåtts med hjälp av kvalitativa metoder där vi har analyserat 100 domslut och genomfört tio intervjuer med yrkessamma revisorer. Genom triangulering, där vi har använt två olika metoder för att samla in det empiriska materialet, har vi fått en tydlig bild kring den försenade årsredovisningens bakomliggande orsaker. Tillvägagångssättet har lyfts fram av Lindstedt (2019) som en bra metod för att få en bättre bild av verkligheten kring det valda forskningsområdet. Studiens huvudsakliga slutsatser presenteras nedan i efterföljande avsnitt.

6.2 Den försenade årsredovisningens orsaker

Vi har identifierat ett flertal orsaker som kan förklara varför aktiebolag lämnar in årsredovisningen för sent till Bolagsverket. Nedan presenteras de orsaker vi bedömer är de mest väsentliga.

Den mest förekommande orsaken som vi har kunnat påvisa i vår studie kan kopplas till företagsledningens allmäntillstånd. I nästan hälften av alla domslut som vi har analyserat har företrädarna hänvisat till sjukdom, ohälsa och diverse personliga problem som anledning till varför årsredovisningen har försenats. Det vi kan utläsa av vår studie är att företrädarnas bristande allmäntillstånd vanligtvis kan sammankopplas med aktiebolagets storlek. En majoritet av bolagen i vår studie är nämligen mindre aktiebolag med låg omsättning och med ett fåtal anställda, där företrädarna i många fall driver aktiebolaget

på egen hand. Enligt forskning av Allvin et al (2006) är egenföretagare en utsatt grupp i arbetslivet då gränsen mellan arbetsliv och privatliv lätt kan suddas ut, forskningen visar att detta kan få allvarliga konsekvenser för hälsan då företrädarna oftast saknar möjlighet till avkoppling och återhämtning. Vår studie delar denna forskning då vi bland annat kan utläsa att företrädare upplever en viss utbrändhet och stress som en följd av hög arbetsbelastning. Vi kan också utläsa en tydlig utsatthet hos företrädare i mindre aktiebolag då de inte kan förlita sig på att andra personer kan hjälpa till i verksamheten när de själva inte har möjlighet eller ork. Det kan exempelvis gälla när företrädarna drabbas av allvarliga sjukdomar eller när de drabbas av diverse livskriser. Ovannämnda omständigheter leder således till att arbetet med årsredovisningen inte hinns med eller att den bortprioriteras.

Andra tydliga orsaker som vi har identifierat rör företagsledningens bristande kunskap kring regelverk, bokföring/företagande samt straffbestämmelser kring den försenade årsredovisningen. Kunskapen har en avgörande roll i sammanhanget och i vissa fall tror sig företagsledningen besitta all den kunskap som behövs men blir medveten om bristerna när någon myndighet eller revisor påtalar problemen med bokföringen för dem. Att den bristande kunskapen är en bidragande orsak till försenade årsredovisningar stöds i teorin av Parrish (2019) som lyfter fram att den finansiella informationen är svår att förstå för en person utan expertis inom området. Det vi i vår studie har identifierat kring företagsledningens okunskap om straffbestämmelserna överensstämmer således med Centerpartiets debatt som nämndes inledningsvis, om att många företagare inte inser att de begår ett brott i samband med försenade årsredovisningar. Vår studie överensstämmer också med EBMs antagande att en stor del av den ekonomiska brottsligheten orsakas av slarv och okunskap. Vi tror därför att en grundläggande utbildning för de som startar eget aktiebolag eller motsvarande skulle kunna motverka en del av de försenade årsredovisningarna.

Även konflikter mellan företrädare och bokförare hör till de vanligaste orsakerna. Enligt Holmquist (2013) är det styrelsens ansvar att säkerställa att årsredovisningen upprättas och skickas in till Bolagsverket inom föreskriven tid. Det vi kan utläsa av vår studie är att företrädare i många fall brister i ansvar då många förseningar beror på att underlag lämnas över till bokförare för sent och att bokförare inte får betalt för sina tjänster. Vi bedömer att ansvarsfrågan i många fall kan sammankopplas med bolagens ekonomiska situation.

Många av bolagen i studien uppvisar nämligen ekonomiska svårigheter vilket medför att företrädarna har svårt att ha kvar/anlita bokföringshjälp och en revisor. När företrädarna inte får åtkomst till expertis eller hjälp med årsredovisningen leder detta till att företrädarna hamnar i en svår situation då vår studie visar att nödvändig kunskap i många fall saknas. Otillräcklig kunskap ökar också risken för att företrädarna kan utsättas för en arbets- och informationsbelastning då möjligheten till avlastning är begränsad i mindre bolag. Arbets- och informationsbelastningen leder till försämrat allmäntillstånd och att företrädare förlorar kontrollen över situation, vilket också Tarafdar et al (2010) visar i sin forskning.

6.3 Studiens betydelse ur ett samhällligt, teoretiskt och praktiskt perspektiv

Att en årsredovisning lämnas in för sent till Bolagsverket är ett problem för omgivningen på så sätt att det saknas väsentlig information för bolagets intressenter, såsom exempelvis kreditgivare och leverantörer. En årsredovisning utgör nämligen ett betydelsefullt beslutsunderlag, varför det är viktigt att en årsredovisning offentliggörs i rätt tid (Grönlund, Tagesson och Öhman, 2011). Att reglerna kring årsredovisningen respekteras är även en förutsättning för att uppbringa ett förtroende för näringslivet då den möjliggör insyn i hur verksamheter bedrivs (Andersson, Dahlqvist och Elofsson, 2011). Vidare har det konstaterats att försenade årsredovisningar är ett stort problem för myndigheter såsom EBM att hantera, då de orsakat ett stort ärendeinflöde av brottsanmälningar (EMB, 2018). Att identifiera den försenade årsredovisningens bakomliggande orsaker är således betydelsefullt utifrån flera olika aspekter. Här kan studiens bidrag ses som unikt, då vi inte kan finna någon liknande studie som har kartlagt den försenade årsredovisningens orsaker.

De samhällliga och praktiska konsekvenser som vår studie kan medföra är att studiens resultat och slutsatser exempelvis kan användas som utgångspunkt i brottsförebyggande syften. Vi bedömer att det kan hjälpa myndigheter att fokusera på insatser som är kopplade till de områden som vi har visat har störst påverkan på att årsredovisningar försenas. Om myndigheter lyckas förhindra att årsredovisningar lämnas in för sent kan det medföra samhällsekonomiska fördelar. Dels att intressenter kan fatta välgrundade beslut som baseras på information från årsredovisningar som lämnas in i tid, dels att EBM kan fokusera sitt arbete på den mer grövre ekonomiska brottsligheten.

Studiens teoretiska referensram lyfter fram de stora förändringar inom arbets- och informationsbelastning som skett i förhållandena i arbetslivet under de senaste åren. Förändringarna ställer nya krav på individen och kan orsaka stress och ohälsa (Allvin et al, 2006). Vi kan genom studiens resultat bekräfta den tidigare forskningen då hälften av företrädarna i domsluten kopplar den försenade årsredovisningens orsaker till deras allmäntillstånd. Studiens resultat har däremot inte kunnat bidra till att utveckla befintlig teori.

6.4 Studiens begränsningar

Det är viktigt att poängtera att studiens resultat har vissa begränsningar. I studien studeras aktiebolag under år 2018 och därav går inte resultatet att generalisera på alla bolag som lämnar in årsredovisningen för sent. Vi har enbart intervjuat revisorer, om vi även hade genomfört intervjuer med bolagens företrädare hade resultatet kunnat bli annorlunda då vi anser att studiens största begränsning är företrädarens svar i domstolen. Det går inte att ta för givet att företrädarnas svar är sanningsenliga när de står inför ett eventuellt fängelsestraff, hade dessa 100 bolagsföreträdare intervjuats efter domslutet hade de kanske angett helt andra svar. På grund av kursens tidsram och andra ekonomiska skäl fanns inte möjligheten för oss att genomföra intervjuer med alla 100 bolagsföreträdare.

6.5 Förslag på framtida forskning

Vår studie har bidragit till att kartlägga ett flertal orsaker som kan förklara varför aktiebolag lämnar in årsredovisningen för sent till Bolagsverket. Vi har således lagt en bra grund för den framtida forskningen att bygga vidare på.

Vi bedömer att det med utgångspunkt från våra observationer skulle vara intressant att utforma en studie med fokus på vilka insatser som skulle kunna genomföras kopplat till den försenade årsredovisningen inom de områden vi har identifierat som har störst påverkan. Studien skulle exempelvis kunna undersöka och utvärdera de insatser som eventuellt finns idag hos brottsförebyggande myndigheter samt ta reda på vilka insatser som företrädarna efterfrågar. En sådan studie skulle därmed kunna bidra till att lägga fram konkreta förslag på åtgärder i syfte att förhindra att årsredovisningar lämnas in för sent i framtiden, något som vår studie inte har bidragit till. Vi bedömer att en sådan studie skulle vara betydelsefull utifrån de samhällsliga aspekter som vi tidigare beskrivit i detta kapitel. Då vår studie pekar på att det kan finnas ett samband mellan aktiebolagets storlek och att

årsredovisningar försenas, skulle det vara motiverat att koncentrera studien till att enbart omfatta mindre bolag.

Referenser

Alalehto, T. (2003). Economic Crime: Does Personality Matter? *International Journal of Offender Therapy and Comparative Criminology*, 47, 335-355.

Alalehto, T. och Larsson, D. (2012). Vem är den ekonomiske brottslingen?, *Sociologisk Forskning*, 49(1), 25-44

Albinsson G., & Arnesson K. (2018): Kommunala chefers kommunikation via digitala verktyg–betydelse för arbetssituation och chefskap. *Arbetsmarknad & Arbetsliv*, 24(3-4), 26-44

Allvin, M. Aronsson, G. Hagström, T. Johansson, G. & Lundberg, U. (2006). *Gränslöst arbete – socialpsykologiska perspektiv på det nya arbetslivet*. Stockholm: Liber AB

Andersson, C., Dahlqvist, A-L., Elofsson, S. (2011). *Bokföringsbrott och bokföringslagen*. Stockholm: Norstedts Juridik AB

Arbetsmiljöverket. (2015). *Rapport 2015:17 Digital arbetsmiljö*
https://www.av.se/globalassets/filer/publikationer/rapporter/digital_arbetsmiljo-rap-2015-17.pdf (Hämtad 2019-11-29)

Arbnor, I och Bjerke, B. (1994). *Företagsekonomisk metodlära*, Studentlitteratur AB, Lund

Bolagsverket. (2017). Pressmeddelande från Bolagsverket 2017-03-08.
https://www.bolagsverket.se/polopoly_fs/1.14381!/foretradarstatistik-bolagsverket-170308.pdf
(Hämtad 2019-12-26)

Bolagsverket. (2019). *Statistik om revisorsförbehåll för aktiebolag under 2018*.
<https://bolagsverket.se/om/oss/vidareutnyttjande/oppna-data-1.10631>
(Hämtad 2019-12-23)

Bolagsverket. (2019). *Ta fram en årsredovisning*.
<https://bolagsverket.se/ff/foretagsformer/aktiebolag/arsredovisning/ta-fram-en-arsredovisning> (Hämtad 2019-11-05)

Bolagsverket. (2019). *Förseningsavgifter aktiebolag*.
<https://bolagsverket.se/ff/foretagsformer/aktiebolag/arsredovisning/forseningsavgifter>
(Hämtad 2019-11-05)

Boréus, K. och Bergström, G. (2018). *Textens mening och makt*, uppl 4:1. Studentlitteratur AB, Lund

Brottsförebyggande rådet. (2004). *Bokslut - Sammanfattning av forskning om ekobrottslighet*
https://www.bra.se/download/18.cba82f7130f475a2f1800013557/1371914728227/2004_bokslut.pdf (Hämtad 2019-11-17)

Bryman, A. och Bell, E. (2017). *Företagsekonomiska forskningsmetoder*, Lund: Liber AB

Denscombe, Martyn. (2009). *Forskningshandboken - för småskaliga forskningsprojekt inom samhällsvetenskaperna*, 2 uppl. Lund: Studentlitteratur

Ekobrottsmyndigheten. (2016). *Effekter på den ekonomiska brottsligheten efter avskaffandet av revisionsplikten för mindre aktiebolag (2016)*.
(Hämtad 2019-11-26)

Ekobrottsmyndigheten. (2016). *Ekobrottsmyndighetens aktuella lägesbild om ekonomisk brottslighet i Sverige 2016*.
<https://www.ekobrottsmyndigheten.se/Documents/Rapporter/EBM%201%C3%A4gesbild%202016.pdf> (Hämtad 2019-11-16)

Ekobrottsmyndigheten. (2019). *Budgetunderlag 2020-2022*.
<https://www.ekobrottsmyndigheten.se/Documents/Budget/Budgetunderlag%202020-2022%20EBM.pdf> (Hämtad 2019-09-27)

Ekobrottsmyndigheten. (2019). *Årsredovisning 2018*.
<https://www.ekobrottsmyndigheten.se/Documents/%C3%85rsredovisningar/EBM%20%C3%85rsredovisning%202018.pdf> (Hämtad 2019-08-15).

Eppler M. J. & Mengis J. (2004): The concept of information overload: A review of literature from organization science, accounting, marketing, MIS, and related disciplines. *The information society*, 20(5), 325-344

Fisher, C. (2004). *Researching and Writing a Dissertation for Business Students*. First Edition. Edinburgh: Pearson Education Limited

Föreningen Auktoriserade Revisorer, FAR (2019)
<https://www.faronline.se/dokument/e/etiku10/> (Hämtad 2019-11-09)

Grönlund, A., Tagesson, T. & Öhman, P. (2011). *Principbaserad redovisning*, 4 uppl. Lund: Studentlitteratur

Hemp P. (2009). *Death by information overload*. *Harvard business review*, 87(9), 82-9

Holmquist, R. (2013). *Brotten i näringsverksamhet*, 3 uppl. Stockholm: Norstedts juridik

Holme, I. M., Krohn Solvang, B. (1997). *Forskningsmetodik: Om kvalitativa och kvantitativa metoder*, 2 uppl. Studentlitteratur, Lund

Justitiekontorets betänkande 2018/19:JuU11. Straffrättsliga frågor.

Lindstedt, I. (2019). *Forskningens hantverk*, Studentlitteratur AB, Lund

Lundin, Henrik; Ekorevisor vid EBM i Stockholm. (2019). E-mail 7 oktober.

Motion 2018/19:2858. Avkriminalisering av för sent inlämnade årsredovisningar.

NJA 2004 s. 618. *Underlåtenhet att inom föreskriven tid upprätta årsredovisningar för ett aktiebolag har ansetts utgöra bokföringsbrott. Även fråga om brotten varit att anse som ringa.*

Parrish, Steve. (2019). The Risk of Financial Information Overload, *Journal of financial service professionals*, 73(4), 29-33

Patel, R och Davidson B. (2011). *Forskningsmetodikens grunder: att planera, genomföra och rapportera en undersökning*, Studentlitteratur AB, Lund

PWC. (2014). *Företagarens vardag 2014*.

<https://www.pwc.se/sv/sma-medelstora-foretag/assets/foretagarens-vardag-2014.pdf>
(Hämtad 2019-11-29)

Riksrevision. *Regelförenkling för företag – regeringen är fortfarande långt från målet*. RIR 2012:6

<http://data.riksdagen.se/dokument/H0B56> (Hämtad 2019-11-30)

Riksrevisionen. RIR 2017:35. *Avskaffandet av revisionsplikten för små aktiebolag - en reform som kostar mer än den smakar*. (Hämtad 2019-11-29)

Rosengren C. & Ottosson M. (2016): Employee monitoring in a digital context. In Daniels J., Gregory K. & McMillan Cottom T. (eds): *Digital Sociologies*. 181-194. Bristol. Policy Press

Saxena, D. & Lamest, M. (2018). Information overload and coping strategies in the big data context: Evidence from the hospitality sector. *Journal of Information Science*, 44(3), 287-297

SCB. (2018). *Antal företag fördelat på juridisk form (xlsx)*.

<https://www.scb.se/vara-tjanster/foretagsregistret/aktuell-statistik-fran-foretagsregistret/>
(Hämtad 2019-09-25)

Schneider B. (1987). *The people make the place*. *Personnel psychology*, 40(3), 437-453

SFS nr: 2005:551. Aktiebolagslag

SFS nr: 1962:700. Brottsbalk

SFS nr: 1999:1078. Bokföringslag

SFS nr: 1995:1554. Årsredovisningslag

SOU 2009:46. *Försenad årsredovisning och bokföringsbrott, m.m.*

Svenska Dagbladet. (2018). *EBM-chefen: Lättare att begå ekobrott i dag*.

<https://www.svd.se/ebm-chefen-lattare-att-bega-ekobrott-i-dag>. 16 december.
(Hämtad 2019-10-19)

Sveriges Riksdag. *Regeringens skrivelse 2009/10:226*

[https://www.riksdagen.se/sv/dokument-](https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/skrivelse/regelforenklingsarbetet-2006-2010_GX03226/html#page_6)

[lagar/dokument/skrivelse/regelforenklingsarbetet-2006-2010_GX03226/html#page_6](https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/skrivelse/regelforenklingsarbetet-2006-2010_GX03226/html#page_6)

(Hämtad 2019-11-27)

Tarafdar, M. Tu, Q. & Ragu-Nathan, T. S. (2010). The Impact of Technostress on End-User Satisfaction and Performance. *Journal of Management Information Systems*, 27(3), 303-334

Tillväxtanalys. (2018). *Främja kvinnors företagande - en statistiksammanställning.*

[https://www.tillvaxtanalys.se/download/18.347b5cf7166740f99f1c946f/1544619864072](https://www.tillvaxtanalys.se/download/18.347b5cf7166740f99f1c946f/1544619864072/statistik_2018_06_Fr%C3%A4mja%20kvinnors%20f%C3%B6retagande.pdf)

[/statistik_2018_06_Fr%C3%A4mja%20kvinnors%20f%C3%B6retagande.pdf](https://www.tillvaxtanalys.se/download/18.347b5cf7166740f99f1c946f/1544619864072/statistik_2018_06_Fr%C3%A4mja%20kvinnors%20f%C3%B6retagande.pdf)

(Hämtad 2019-12-25)

Tillväxtanalys. (2019). *Nystartade företag i Sverige 2018.*

[https://www.tillvaxtanalys.se/download/18.77df6a8c16b1beda17d3fe3e/156093559737](https://www.tillvaxtanalys.se/download/18.77df6a8c16b1beda17d3fe3e/1560935597374/Statistik_Nystartade%20f%C3%B6retag%202018.pdf)

[4/Statistik_Nystartade%20f%C3%B6retag%202018.pdf](https://www.tillvaxtanalys.se/download/18.77df6a8c16b1beda17d3fe3e/1560935597374/Statistik_Nystartade%20f%C3%B6retag%202018.pdf)

(Hämtad 2019-12-25)

Tillväxtverket. (2019). *Basfakta om företag.*

<https://tillvaxtverket.se/statistik/foretagande/basfakta-om-foretag.html>

(Hämtad 2019-12-25)

Vetenskapsrådet. (2017). *God forskningssed*, VR1708, ISBN 978-91-7307-352-3

Örtqvist, D. (2007) *Entrepreneur Role Stress Essays on the Travails of the Entrepreneur*, Luleå University of Technology Department of Business Administration and Social Sciences Entrepreneurship 2007(19), 1-71

Bilaga 1. Rättsfallsguiden - innehåll

Nedan presenteras rättsfallsguidens innehåll.

- **Huvudkategori 1 - *Domslutet***

Huvudkategorin *Domslutet* syftar till att identifiera de domslut som har ingått i domslutsanalysen samt att lyfta fram de förklaringar som företrädarna hänvisat till som orsaker till varför årsredovisningen har försenats till Bolagsverket.

<i>Förklaringstext</i>	
Domslutet	Huvudkategori
➤ Tingsrätt	Vilken tingsrätt som avhandlat domslutet.
➤ Målnummer	Domslutets målnummer.
➤ Orsak	Vilka orsaker som företrädaren hänvisat till i domslutet som förklaring till varför årsredovisningen är försenad.

Underkategori med tillhörande variabler

- **Huvudkategori 2 - Aktiebolaget**

Det andra huvudkategorin syftar till att ge information om aktiebolaget.

Förklaringstext

Aktiebolaget	Huvudkategori
<ul style="list-style-type: none">• Bokföring	Vem som har skött den löpande bokföringen.
<ul style="list-style-type: none">• Årsredovisning	Vem som har upprättat årsredovisningen.
<ul style="list-style-type: none">• Revisor	Om bolaget har eller saknar revisor.
<ul style="list-style-type: none">• Omsättning	Omsättningen under aktuellt räkenskapsår (tkr).
<ul style="list-style-type: none">• Anställda	Antalet anställda under aktuellt räkenskapsår.

— Underkategori med tillhörande variabler

- **Huvudkategori 3 - Företrädaren**

Den tredje huvudkategorin syftar till att ge information om företrädaren.

Förklaringstext

Företrädaren	Huvudkategori
➤ Kön	Företrädarens kön.
➤ Ålder	Företrädarens ålder vid aktuellt räkenskapsår.
➤ Tidigare straffad	Visar om företrädaren har straffats tidigare.
➤ Agerande	Om förseningen har orsakats av ett oaktsamt eller uppsåtligt agerande från företrädarens sida.

Underkategori med tillhörande variabler

Bilaga 2. Rättsfallsguiden – koder

Nedan presenteras de koder som har använts i rättsfallsguidens sammanställning. Det är enbart under huvudkategorierna 1 och 2 som koder har använts.

- **Huvudkategori 1 - Domslutet**

Orsak	
Koder	Förklaringstext
➤ Anhörigs dödsfall	Företrädarens hänvisningar till anhörigas dödsfall.
➤ Anhörigs sjukdom/ohälsa/problem	Företrädarens hänvisningar till sina anhörigas allmäntillstånd. Täcker in allt från diverse sjukdomar till personliga problem.
➤ Anlitad bokföringshjälp - problem från bokförarens sida	Företrädarens hänvisningar till diverse motsättningar/problem mellan honom/henne och anlitad bokförare, som har orsakats på grund av bokföraren. Det kan exempelvis gälla att företrädaren ansett att bokföraren inte fullgjort sitt uppdrag, att bokföraren tagit för lång tid på sig att bokföra eller att bokföraren vägrat att lämna ut bokföringsunderlag när företrädaren önskat att byta redovisningsbyrå.
➤ Anlitad bokföringshjälp - problem från företrädarens sida	Företrädarens hänvisningar till diverse motsättningar/problem som har uppstått mellan honom/henne och anlitad bokförare, som har orsakats på

	grund av företrädaren. Det kan exempelvis gälla när företrädaren inte har lämnat in bokföringsunderlagen i tid till bokföraren eller när företrädaren inte betalat för bokförarens tjänster.
➤ Anställds sjukdom/ohälsa/problem	Företrädarens hänvisningar till anhörigas allmäntillstånd. Täcker in allt från diverse sjukdomar till personliga problem.
➤ Bristande kunskaper i bokföring/företagande	Företrädarens hänvisningar till sin egen okunskap kring bokföring eller att bedriva näringsverksamhet. Det kan exempelvis handla om att företrädarna saknar utbildning i bokföring/ekonomi eller att företrädarna inte har förstått vilka skyldigheter styrelseuppdraget innebär.
➤ Bristande kunskaper i regelverket	Företrädarens hänvisningar till sin egen okunskap gällande regelverk kring att bedriva näringsverksamhet.
➤ Bristande kunskaper i straffbestämmelserna	Företrädarens hänvisningar till sin egen okunskap gällande vilka straffbestämmelser som gäller vid försenad årsredovisning.
➤ Egen sjukdom/ohälsa/problem	Företrädarens hänvisningar till sin sitt eget allmäntillstånd. Täcker in allt från diverse sjukdomar till personliga problem.
➤ Ekonomiska svårigheter	Företrädarens hänvisningar till diverse ekonomiska problem. Det kan exempelvis gälla att bolaget fått ekonomiska bekymmer på grund av dåliga resultat eller när företrädaren

	förlorat pengar i samband med diverse tvister och affärsuppgörelser.
➤ Hög arbetsbelastning	Företrädarens hänvisningar till förhållanden som kan kopplas an till hög arbetsbelastning. Det kan exempelvis gälla när årsredovisningen inte har prioriterats då företrädaren haft för mycket att göra.
➤ Verksamhet begränsad/ej påbörjad	Företrädarens hänvisningar till händelser som har sin grund i att verksamheten är nystartad eller att verksamheten inte varit omfattande. Det kan också gälla när verksamheten varit vilande.
➤ Verksamhetsadministrativa orsaker	Företrädarens hänvisningar till orsaker som kan sammankopplas med verksamhetsrelaterade processer. Det kan exempelvis gälla bristande interna kontroller, byte av lönesystem eller när bokföringsunderlag omhändertagits av Skatteverket.

- **Huvudkategori 2 - Aktiebolaget**

Bokföring	
<i>Koder</i>	<i>Förklaringstext</i>
➤ Företrädarkaren	När den löpande bokföringen har skötts av företrädarkaren.
➤ Bokföringshjälps	När den löpande bokföringen har skötts av någon annan än företrädarkaren. Det kan exempelvis gälla när företrädarkaren anlitat en extern redovisningsbyrå, vänner/bekanta eller anställda till att sköta bokföringen.

Årsredovisning	
<i>Koder</i>	<i>Förklaringstext</i>
➤ Företrädarkaren	När den löpande bokföringen har skötts av företrädarkaren.
➤ Bokföringshjälps	När den löpande bokföringen har skötts av någon annan än företrädarkaren. Det kan exempelvis gälla när företrädarkaren anlitat en extern redovisningsbyrå, vänner/bekanta eller anställda till att upprätta årsredovisningen.

Bilaga 3. Rättsfallsguiden - domslutssammanställning

Domslutet			Aktiebolaget					Företrädaren			
Tingsrätt	Målnummer	Orsak	Bokföring	Årsredovisning	Revisor (krav Ja/Nej)	Omsättning	Anställda	Kön	Ålder	Tidigare straffad	Agerande
Alingsås	B 8-18	- Anhörigs sjukdom/ohälsa/problem - Egen sjukdom/ohälsa/problem	Företrädaren	Företrädaren	Ja (Nej)	1 946	3	Man	29	Nej	Oaktsamt
Alingsås	B 64-18	- Verksamhet begränsad/ej påbörjad - Bristande kunskaper i straffbestämmelserna - Bristande kunskaper i bokföring/företagande	Bokföringshjälp	Företrädaren	Ja (Nej)	0	0	Man	25	Nej	Oaktsamt
Alingsås	B 373-18	- Verksamhetsadministrativa orsaker - Bristande kunskaper i straffbestämmelserna	Bokföringshjälp	Bokföringshjälp	Ja (Nej)	3 076	4	Man	38	Nej	Oaktsamt
Alingsås	B 10-18	- Egen sjukdom/ohälsa/problem	Företrädaren	Företrädaren	Nej	100	0	Man	68	Nej	Oaktsamt
Attunda	B 2182-18	- Bristande kunskaper i bokföring/företagande	Bokföringshjälp	Bokföringshjälp	Nej	5 682	6	Man, Man	42, 34	Ja, annat brott, Okänt	Uppsåtligt, Ogillas

		- Anlitat bokföringshjälp, problem från företrädarens sida									
Attunda	B 2733-18	- Anlitat bokföringshjälp, problem från bokförarens sida	Okänt	Okänt	Ja (Nej)	2 943, 2 061	3, 2	Man	66	Nej	Uppsätligt
Borås	B 582-18	- Hög arbetsbelastning	Okänt	Okänt	Ja (Ja)	5 575	11	Man	41	Nej	Oaktsamt
Borås	B 447-18	- Anlitat bokföringshjälp, problem från bokförarens sida	Bokföringshjälp	Företrädaren	Ja (Ja)	6 033	5	Man	66	Okänt	Oaktsamt
Borås	B 219-18	- Egen sjukdom/ohälsa/problem - Ekonomiska svårigheter	Företrädaren	Företrädaren	Ja (Nej)	49, 16	0, 0	Man	41	Nej	Uppsätligt
Borås	B 611-18	- Anlitat bokföringshjälp, problem från företrädarens sida - Egen sjukdom/ohälsa/problem	Bokföringshjälp	Bokföringshjälp	Ja (Nej)	4 373	2	Man	46	Ja, annat brott	Uppsätligt
Borås	B 2772-17	- Bristande kunskaper i straffbestämmelserna	Bokföringshjälp	Bokföringshjälp	Ja (Ja)	12 148	12	Man	57	Nej	Oaktsamt
Borås	B 2484-17	- Egen sjukdom/ohälsa/problem - Anlitat bokföringshjälp, problem från bokförarens sida	Bokföringshjälp	Bokföringshjälp	Nej	50	0	Man	56	Ja, annat brott	Oaktsamt

Eksjö	B 1057-18	- Egen sjukdom/ohälsa/problem - Bristande kunskaper i bokföring/företagande	Företrädaren	Företrädaren	Ja (Ja)	1 246	1	Man	54	Okänt	Uppsätligt
Eskilstuna	B 331-18	- Verksamhet begränsad/ej påbörjad - Bristande kunskaper i straffbestämmelserna	Företrädaren	Företrädaren	Ja (Ja)	6 793, 5 334, 5 190, 3 230	11, 8, 2, 1	Man, Man	54, 46	Okänt, Okänt	Uppsätligt, Uppsätligt
Falu	B 2076-18	- Egen sjukdom/ohälsa/problem - Bristande kunskaper i straffbestämmelserna - Ekonomiska svårigheter - Verksamhetsadministrativa orsaker - Anlitat bokföringshjälp, problem från företrädarens sida	Bokföringshjälp	Bokföringshjälp	Nej	85, 817, 46	1, 0, 0	Man	63	Okänt	Uppsätligt
Falu	B 2681-18	- Egen sjukdom/ohälsa/problem - Ekonomiska svårigheter - Anlitat bokföringshjälp, problem från företrädarens sida	Bokföringshjälp	Bokföringshjälp	Nej	445	0	Man	59	Okänt	Oaktsamt
Falu	B 2863-18	- Anlitat bokföringshjälp,	Bokföringshjälp (anhörig)	Bokföringshjälp (anhörig)	Nej	2 734	1	Kvinna	54	Okänt	Oaktsamt

		problem från bokförarens sida									
Falu	B 3169-18	- Bristande kunskaper i bokföring/företagande - Verksamhetsadministrativa orsaker - Anlitat bokföringshjälp, problem från bokförarens sida - Bristande kunskaper i straffbestämmelserna	Bokföringshjälp (anhörig)	Bokföringshjälp (anhörig)	Nej	1 411	3	Man	22	Okänt	Ogillas
Gällivare	B 673-18	- Egen sjukdom/ohälsa/problem	Bokföringshjälp	Bokföringshjälp	Nej	404	1	Man	35	Nej	Oaktsamt
Gällivare	B 674-18	- Bristande kunskaper i straffbestämmelserna - Anlitat bokföringshjälp, problem från företrädarens sida	Bokföringshjälp	Bokföringshjälp	Nej	3 668	3	Man	47	Nej	Oaktsamt
Gällivare	B 587-18	- Egen sjukdom/ohälsa/problem - Hög arbetsbelastning	Bokföringshjälp	Bokföringshjälp	Ja (Nej)	6 202	2	Man	57	Nej	Oaktsamt
Göteborg	B 925-18	- Egen sjukdom/ohälsa/problem - Bristande kunskaper i straffbestämmelserna	Bokföringshjälp	Bokföringshjälp	Ja (Nej)	2 136	2	Man	42	Ja, bokföringsbrott	Uppsåttligt

		- Anlitat bokföringshjälp, problem från bokförarens sida									
Göteborg	B 1046-18	- Anlitat bokföringshjälp, problem från företrädarens sida - Egen sjukdom/ohälsa/problem - Bristande kunskaper i bokföring/företagande	Företrädaren	Bokföringshjälp	Ja (Nej)	1 304, 1 237	2, 4	Man	46	Ja, bokföringsbrott	Uppsåtligt
Göteborg	B 1116-18	- Anställds sjukdom/ohälsa/problem	Bokföringshjälp (anställd)	Bokföringshjälp (anställd)	Ja (Ja)	6 509	5	Man	55	Okänt	Oaktsamt
Göteborg	B 1580-18	- Ekonomiska svårigheter - Egen sjukdom/ohälsa/problem	Bokföringshjälp	Bokföringshjälp	Ja (Nej)	3 737, 65	0, 0	Man	52	Nej	Oaktsamt
Göteborg	B 2420-18	- Egen sjukdom/ohälsa/problem - Anlitat bokföringshjälp, problem från bokförarens sida	Bokföringshjälp	Bokföringshjälp	Ja (Nej)	1 286	0	Man	44	Okänt	Oaktsamt
Göteborg	B 3008-18	- Bristande kunskaper i straffbestämmelserna - Anlitat bokföringshjälp, problem från företrädarens sida - Egen sjukdom/ohälsa/problem	Bokföringshjälp	Bokföringshjälp	Nej	2 451, 1 242	4, 2	Man	41	Okänt	Uppsåtligt

		- Anhörigs sjukdom/ohälsa/problem									
Göteborg	B 5596-18	- Anlitat bokföringshjälp, problem från bokförarens sida	Bokföringshjälp (bekant)	Bokföringshjälp (bekant)	Nej	Okänt	Okänt	Man	52	Nej	Oaktsamt
Göteborg	B 6020-17	- Bristande kunskaper i regelverket	Okänt	Okänt	Nej	0	0	Man	64	Nej	Oaktsamt
Göteborg	B 6380-18	- Egen sjukdom/ohälsa/problem	Företrädaren	Företrädaren	Ja (Ja)	5 922	2	Man	54	Okänt	Oaktsamt
Göteborg	B 6714-18	- Anlitat bokföringshjälp, problem från företrädarens sida - Ekonomiska svårigheter - Anhörigs dödsfall - Bristande kunskaper i bokföring/företagande - Bristande kunskaper i straffbestämmelserna - Anhörigs sjukdom/ohälsa/problem	Företrädaren	Företrädaren	Nej	933, 847, Okänt	1, 1, Okänt	Man	59	Nej	Oaktsamt
Göteborg	B 7229-18	- Anlitat bokföringshjälp, problem från företrädarens sida - Verksamhetsadministrativa orsaker	Bokföringshjälp	Bokföringshjälp	Ja (Nej)	Okänt	Okänt	Man	48	Nej	Ogillas

Göteborg	B 7639-18	- Anlitat bokföringshjälp, problem från företrädarens sida - Bristande kunskaper i regelverket - Verksamhetsadministrativa orsaker	Bokföringshjälp (anställd)	Bokföringshjälp (anställd)	Ja (Nej)	3 367, 911	0, 0	Man	59	Nej	Oaktsamt
Halmstad	B 1259-18	- Verksamhetsadministrativa orsaker	Okänt	Okänt	Nej	926	1	Man	61	Nej	Oaktsamt
Halmstad	B 1597-18	- Egen sjukdom/ohälsa/problem	Okänt	Okänt	Nej	151, 14	0, 0	Man	44	Nej	Uppsätligt
Haparanda	B 330-18	- Anhörigs sjukdom/ohälsa/problem - Bristande kunskaper i straffbestämmelserna - Egen sjukdom/ohälsa/problem	Företrädaren	Företrädaren	Nej	680	1,5	Man	50	Nej	Uppsätligt
Hudiksvall	B 1716-17	- Egen sjukdom/ohälsa/problem - Anlitat bokföringshjälp, problem från bokförarens sida	Företrädaren	Bokföringshjälp	Nej	473, 421	1, 1	Man	55	Nej	Uppsätligt
Hudiksvall	B 2313-17	- Egen sjukdom/ohälsa/problem - Anlitat bokföringshjälp, problem från bokförarens sida	Företrädaren	Bokföringshjälp	Nej	615	1	Man, Kvinna	66, 61	Nej, Nej	Likgiltighetsuppsåt, Likgiltighetsuppsåt

Hässleholm	B 332-17	- Anlitat bokföringshjälp, problem från bokförarens sida - Ekonomiska svårigheter	Bokföringshjälp	Bokföringshjälp	Nej	1 469, 1 164	1, 1	Man	26	Okänt	Uppsätligt
Jönköping	B 2484-18	- Anlitat bokföringshjälp, problem från bokförarens sida - Bristande kunskaper i straffbestämmelserna	Bokföringshjälp	Bokföringshjälp	Ja (Nej)	3 329, 2 551, 3 474	2, 2, 3	Man	49	Nej	Uppsätligt
Jönköping	B 2597-18	- Egen sjukdom/ohälsa/problem	Företrädaren	Företrädaren	Nej	237	1	Man	45	Nej	Oaktsamt
Jönköping	B 2648-18	- Anhörigs sjukdom/ohälsa/problem - Bristande kunskaper i bokföring/företagande	Okänt	Okänt	Nej	574	2	Man	26	Okänt	Oaktsamt
Lindköping	B 1703-18	- Hög arbetsbelastning - Anställds sjukdom/ohälsa/problem - Bristande kunskaper i bokföring/företagande	Företrädaren	Företrädaren	Nej	766, 761, 835	1, 1, 1	Man	47	Nej	Oaktsamt
Linköping	B 2092-18	- Hög arbetsbelastning - Egen sjukdom/ohälsa/problem - Bristande kunskaper i straffbestämmelserna	Företrädaren	Företrädaren	Nej	2 387, 2 480, 1 277	3, 1, 3	Man, Kvinna	61, 47	Ja, bokföringsbrott, Ja, bokföringsbrott	Uppsätligt, Uppsätligt

		- Anhörigs dödsfall									
Luleå	B 2215-18	- Hög arbetsbelastning - Egen sjukdom/ohälsa/problem - Ekonomiska svårigheter - Anlitat bokföringshjälp, problem från företrädarens sida	Bokföringshjälp	Bokföringshjälp	Nej	603	1	Kvinna	40	Nej	Uppsätligt
Luleå	B 1946-18	Ekonomiska svårigheter	Okänt	Företrädaren	Ja (Ja)	5 554, Okänt	5, Okänt	Man	33	Nej	Okänt
Lund	B 1761-18	- Anlitat bokföringshjälp, problem från bokförarens sida	Bokföringshjälp	Bokföringshjälp	Ja (Ja)	11 727	8	Man	47	Nej	Oaktsamt
Lund	B 870-18	- Bristande kunskaper i bokföring/företagande - Egen sjukdom/ohälsa/problem	Företrädaren	Företrädaren	Nej	76	Okänt	Man, Kvinna	38, 62	Ja, annat brott, Nej	Oaktsamt, Oaktsamhet
Lycksele	B 547-18	- Egen sjukdom/ohälsa/problem	Företrädaren	Företrädaren	Nej	497	1	Man	45	Nej	Likgiltighetsuppsåt
Malmö	B 7896-17	- Anlitat bokföringshjälp, problem från bokförarens sida	Bokföringshjälp	Bokföringshjälp	Nej	502	0	Man	44	Okänt	Oaktsamt
Mora	B 94-18	- Egen sjukdom/ohälsa/problem	Företrädaren	Företrädaren	Ja (Nej)	814, 784	2, 2	Man	51	Nej	Uppsätligt

		- Ekonomiska svårigheter - Verksamhetsadministrativa orsaker									
Mora	B 261-18	- Egen sjukdom/ohälsa/problem	Företrädaren	Företrädaren	Nej	593	1	Man	56	Nej	Oaktsamt
Mora	B 116-18	- Egen sjukdom/ohälsa/problem - Hög arbetsbelastning - Bristande kunskaper i straffbestämmelserna	Bokföringshjälp (anhörig)	Företrädaren	Nej	2 493	2	Man	53	Ja, annat brott	Uppsåtligt
Mora	B 634-18	- Bristande kunskaper i straffbestämmelserna	Företrädaren	Företrädaren	Nej	740	1	Man	55	Nej	Uppsåtligt
Nacka	B 6107-17	- Anlitat bokföringshjälp, problem från bokförarens sida - Bristande kunskaper i regelverket	Bokföringshjälp (anställd)	Bokföringshjälp (anställd)	Ja (Ja)	8 199	10	Man	38	Ja, annat brott	Uppsåtligt
Nacka	B 171-18	- Egen sjukdom/ohälsa/problem	Okänt	Okänt	Ja (Nej)	7 140, 9 437	2, 2	Kvinna	41	Ja, annat brott	Oaktsamt
Nacka	B 3792-18	- Anlitat bokföringshjälp, problem från bokförarens sida - Bristande kunskaper i straffbestämmelserna	Okänt	Okänt	Ja (Ja)	4 500	4	Man	54	Nej	Oaktsamt

Linnéuniversitetet

Kalmar Växjö

		- Verksamhetsadministrativa orsaker									
Norrköping	B 1407-18	- Anlitat bokföringshjälp, problem från företrädarens sida	Företrädaren	Bokföringshjälp	Ja (Ja)	98	0	Man	59	Okänt	Uppsätligt
Norrköping	B 3579-17	- Bristande kunskaper i bokföring/företagande - Anlitat bokföringshjälp, problem från bokförarens sida	Bokföringshjälp	Bokföringshjälp	Ja (Ja)	2 700	0	Man	63	Nej	Uppsätligt
Norrköping	B 1681-18	- Anlitat bokföringshjälp, problem från bokförarens sida	Bokföringshjälp	Bokföringshjälp	Ja (Nej)	174, 0, Okänt	0, 0, Okänt	Man	49	Nej	Oaktsamt
Norrköping	B 2569-16	- Egen sjukdom/ohälsa/problem	Företrädaren	Företrädaren	Nej	0	0	Man	59	Nej	Oaktsamt
Nyköping	B 1574-18	- Egen sjukdom/ohälsa/problem - Bristande kunskaper i bokföring/företagande - Bristande kunskaper i regelverket	Företrädaren	Bokföringshjälp	Nej	0	1	Man	49	Nej	Uppsätligt
Nyköping	B 1563-18	- Ekonomiska svårigheter	Företrädaren	Bokföringshjälp	Nej	1 567	1	Man	43	Ja, annat brott	Uppsätligt
Nyköping	B 3708-17	- Egen sjukdom/ohälsa/problem	Företrädaren	Företrädaren	Nej	Okänt	Okänt	Man	76	Ja, annat brott	Uppsätligt

		- Ekonomiska svårigheter									
Nyköping	B 3095-18	- Verksamhet begränsad/ej påbörjad	Företrädaren	Företrädaren	Nej	0,0	0,0	Man	50	Nej	Uppsåtligt
Skaraborg	B 756-18	- Egen sjukdom/ohälsa/problem - Verksamhet begränsad/ej påbörjad	Okänt	Okänt	Ja (Nej)	0,6 261	0,3	Man	53	Ja, bokföringsbrott	Uppsåtligt
Skaraborg	B 960-18	- Verksamhet begränsad/ej påbörjad - Bristande kunskaper i straffbestämmelserna	Okänt	Okänt	Nej	116	0	Man	52	Ja, annat brott	Uppsåtligt
Solna	B 4303-18	- Bristande kunskaper i bokföring/företagande - Anlitat bokföringshjälp, problem från bokförarens sida	Bokföringshjälp	Bokföringshjälp	Nej	Okänt	Okänt	Man	23	Okänt	Ogillas
Solna	B 5235-18	- Ekonomiska svårigheter - Bristande kunskaper i straffbestämmelserna	Företrädaren	Företrädaren	Nej	2 982	1	Man	63	Nej	Uppsåtligt
Solna	B 2443-18	- Anhörigs sjukdom/ohälsa/problem - Anlitat bokföringshjälp, problem från företrädarens sida	Bokföringshjälp	Bokföringshjälp	Ja (Ja)	3 400, 2 800	2, 1	Man	52	Okänt	Ogillas
Solna	B 4078-18		Okänt	Okänt	Nej	250	0	Kvinna	27	Nej	Uppsåtligt

		- Egen sjukdom/ohälsa/problem									
Stockholm	B 7067-18	- Anhörigs dödsfall - Egen sjukdom/ohälsa/problem	Okänt	Okänt	Nej	1 151	2	Man	52	Nej	Uppsätligt
Stockholm	B 11545-18	- Anställds sjukdom/ohälsa/problem - Anlitat bokföringshjälp, problem från företrädarens sida - Bristande kunskaper i regelverket	Bokföringshjälp (anställd)	Bokföringshjälp (anställd)	Ja (Nej)	2 580, 10 035, 13 481, Okänt	0, 4, 6, Okänt	Man	54	Nej	Uppsätligt
Stockholm	B 3672-18	- Verksamhetsadministrativa orsaker - Anlitat bokföringshjälp, problem från företrädarens sida	Bokföringshjälp	Bokföringshjälp	Ja (Nej)	243	1	Man	55	Nej	Uppsätligt
Stockholm	B 11577-18	- Egen sjukdom/ohälsa/problem - Anlitat bokföringshjälp, problem från bokförarens sida	Bokföringshjälp	Bokföringshjälp	Nej	990	1	Man	55	Nej	Okänt
Stockholm	B 11572-18	- Bristande kunskaper i regelverket	Bokföringshjälp	Bokföringshjälp	Nej	77	0	Kvinna	61	Nej	Likgiltighetsuppsåt

		- Anlitat bokföringshjälp, problem från företrädarens sida									
Stockholm	B 11642-18	- Egen sjukdom/ohälsa/problem - Verksamhetsadministrativa orsaker	Bokföringshjälp	Bokföringshjälp	Nej	Okänt, 11 651	Okänt, 4	Man	26	Nej	Oaktsamt
Södertälje	B 623-18	- Egen sjukdom/ohälsa/problem - Ekonomiska svårigheter - Bristande kunskaper i bokföring/företagande	Företrädaren	Bokföringshjälp	Ja (Nej)	219	0	Man	47	Nej	Uppsåtligt
Södertälje	B 1495-18	- Verksamhetsadministrativa orsaker - Bristande kunskaper i straffbestämmelserna - Bristande kunskaper i bokföring/företagande - Egen sjukdom/ohälsa/problem	Bokföringshjälp	Bokföringshjälp	Ja (Ja)	6 243, 8 493	8, 11	Man, Kvinna	56, 45	Ja, annat brott, Nej	Uppsåtligt, Uppsåtligt
Södertälje	B 1749-18	- Anlitat bokföringshjälp, problem från företrädarens sida - Verksamhet begränsad/ej påbörjad	Bokföringshjälp (anhörig)	Bokföringshjälp	Ja (Nej)	Okänt	0	Man	48	Okänt	Uppsåtligt

Södertälje	B 2782-18	- Egen sjukdom/ohälsa/problem - Ekonomiska svårigheter	Företrädaren	Företrädaren	Nej	249,178	0,0	Kvinna	44	Ja, annat brott	Uppsåtligt
Södertörn	B 13644-18	- Bristande kunskaper i bokföring/företagande - Anlitat bokföringshjälp, problem från företrädarens sida	Bokföringshjälp	Bokföringshjälp	Ja (Ja)	3 651	12	Man	32	Okänt	Oaktsamt
Södertörn	B 13617-18	- Bristande kunskaper i straffbestämmelserna - Egen sjukdom/ohälsa/problem	Företrädaren	Företrädaren	Ja (Nej)	844,471	1,1	Kvinna	44	Nej	Uppsåtligt
Varberg	B 2207-17	- Anlitat bokföringshjälp, problem från bokförarens sida	Bokföringshjälp	Bokföringshjälp	Ja (Nej)	610	0	Man	43	Nej	Oaktsamt
Varberg	B 2244-17	- Bristande kunskaper i straffbestämmelserna	Bokföringshjälp	Bokföringshjälp	Ja (Ja)	3000	7	Man	54	Nej	Oaktsamt
Vänersborg	B 3639-17	- Anhörigs dödsfall	Bokföringshjälp (anhörig)	Bokföringshjälp	Ja (Nej)	438	2	Man	65	Nej	Uppsåtligt
Vänersborg	B 3167-17	- Ekonomiska svårigheter - Bristande kunskaper i regelverket	Företrädaren	Företrädaren	Nej	550	Okänt	Man	64	Nej	Uppsåtligt
Vänersborg	B 1821-18		Okänt	Okänt	Nej	75,	0,	Kvinna	53	Nej	Uppsåtligt

		- Egen sjukdom/ohälsa/problem				114	0				
Värmland	B 3980-18	- Bristande kunskaper i bokföring/företagande - Egen sjukdom/ohälsa/problem - Anlitat bokföringshjälp, problem från företrädarens sida	Bokföringshjälp	Bokföringshjälp	Nej	1 562	3	Man	52	Okänt	Oaktsamt
Värmland	B 1349-18	- Anlitat bokföringshjälp, problem från företrädarens sida - Bristande kunskaper i straffbestämmelserna	Bokföringshjälp	Bokföringshjälp	Nej	1 462	1	Man	53	Nej	Oaktsamt
Ångermanland	B 987-18	- Anlitat bokföringshjälp, problem från företrädarens sida - Hög arbetsbelastning	Bokföringshjälp	Bokföringshjälp	Nej	117	0	Man	36	Ja, annat brott	Oaktsamt
Örebro	B 5857-17	- Egen sjukdom/ohälsa/problem - Anhörigs sjukdom/ohälsa/problem	Bokföringshjälp (anhörig)	Bokföringshjälp (anhörig)	Nej	1 460, 3 300	1, 0	Man	65	Ja, annat brott	Uppsåttligt
Örebro	B 2896-18	- Anlitat bokföringshjälp, problem från bokförarens sida - Hög arbetsbelastning - Anhörigs dödsfall	Företrädaren	Bokföringshjälp	Nej	871, 283	0, 0	Man	53	Nej	Uppsåttligt

Örebro	B 2798-18	- Anhörigs dödsfall - Egen sjukdom/ohälsa/problem -Hög arbetsbelastning	Företrädaren	Företrädaren	Ja (Ja)	3 703	7	Kvinna	50	Ja, annat brott	Oaktsamt
Örebro	B 2389-18	- Egen sjukdom/ohälsa/problem	Bokföringshjälp	Bokföringshjälp	Nej	386	0	Man	40	Ja, annat brott	Oaktsamt
Örebro	B 2385-18	- Ekonomiska svårigheter - Bristande kunskaper i straffbestämmelserna	Företrädaren	Företrädaren	Nej	1 906	1	Man	65	Nej	Uppsåtligt
Örebro	B 2071-18	- Egen sjukdom/ohälsa/problem - Anlitat bokföringshjälp, problem från bokförarens sida	Företrädaren	Bokföringshjälp	Ja (Nej)	100	0	Man	49	Ja, annat brott	Uppsåtligt
Örebro	B 2026-18	- Egen sjukdom/ohälsa/problem	Företrädaren	Bokföringshjälp	Nej	1 848	1	Man	51	Okänt	Okänt
Örebro	B 1828-18	- Bristande kunskaper i bokföring/företagande - Bristande kunskaper i regelverket	Bokföringshjälp (Anhörig)	Bokföringshjälp (Anhörig)	Ja (Nej)	384	0	Kvinna	22	Nej	Oaktsamt
Östersund	B 1780-18	- Egen sjukdom/ohälsa/problem	Okänt	Okänt	Ja (Nej)	Okänt, 2412	2, 2	Kvinna	57	Ja, bokföringsbrott	Okänt
Totalt: 100	100	199	100	100	100	141	141	106	106	106	106

Bilaga 4. Frågeformulär

Nedan presenteras det frågeformulär som vi har skickat ut per e-post till de revisor som valt att ingå i studien.

Intervjufrågor

I vårt examensarbete inom ekonomistyrning och redovisning vill vi kartlägga och identifiera orsaker som kan förklara varför många aktiebolag lämnar in årsredovisningen för sent till Bolagsverket.

Tack för att du tar dig tiden att besvara våra frågor!

1. Vad heter du och vilket företag arbetar du för? Vad har du för yrkesroll?
2. Hur lång erfarenhet har du inom din bransch och ditt arbete?
3. Utifrån din professionella åsikt, vilka orsaker anser du kan förklara varför årsredovisningar lämnas in för sent till Bolagsverket?
4. Vilka orsaker brukar företagsledningen ange till dig som förklaring till varför årsredovisningar blir försenade?
5. Av de orsaker som företagsledningen anger, vilken orsak är mest förekommande? (följdfråga till fråga 4)
6. Vilka åtgärder brukar du vidta i syfte att förhindra att årsredovisningar blir försenade?
7. Hur agerar företagsledningen gentemot dig och dina åtgärder? (följdfråga till fråga 6)
8. Utifrån en diskussion kring eventuella motiv hos företagsledningen, upplever du att försenade årsredovisningar är ett resultat av ett oaktsamt eller ett uppsåtligt beteende från företagsledningens sida? Eller en blandning? Motivera gärna ditt svar.
9. Ser du någon likhet mellan de bolag som lämnar in årsredovisningen sent? (Storlek, omsättning, antal anställda, etc.)
10. Ser du någon likhet mellan de personer som företräder bolagen som lämnar årsredovisningarna sent? (Kön, ålder, etnicitet, etc.)
11. Av de företag som lämnar årsredovisningen för sent, upplever du någon skillnad av fördelningen av de som anlitar professionell hjälp med bokföringen och de som inte gör det?